

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY POLKOWICE - na działce nr 179/33
w obrębie Kaźmierzów**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO**

**Autor opracowania
mgr Dorota Sowa - Płaska**

Dorota Sowa - Płaska

Łódź, czerwiec 2023 r.

Spis treści

1.	WPROWADZENIE	4
1.1.	Podstawy prawne i materiały wyjściowe	5
1.2.	Przedmiot i cel opracowania	6
1.2.1.	Przedmiot i cel projektu Studium.....	7
1.3.	Określenie zasięgu terenu objętego Prognozą	8
1.4.	Powiązania projektu z innymi dokumentami.....	9
1.4.1.	Powiązania projektu Studium... z innymi dokumentami	11
2.	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	12
3.	STAN ISTNIEJĄCY – analiza i ocena	13
3.1.	Charakterystyka istniejącego stanu środowiska	13
3.1.1.	Położenie geograficzne i rzeźba terenu	13
3.1.2.	Budowa geologiczna	14
3.1.3.	Surowce mineralne	15
3.1.4.	Wody powierzchniowe i podziemne	16
3.1.5.	Warunki klimatyczne i topoklimatyczne.....	17
3.1.6.	Warunki glebowe.....	18
3.1.7.	Szata roślinna	19
3.1.8.	Świat zwierząt.....	20
3.1.9.	Prawne formy ochrony przyrody oraz obszar Natura 2000	20
3.1.10.	Walory krajobrazowe	21
3.1.11.	Powiązania przyrodnicze	21
3.2.	Charakterystyka istniejącego stanu zagospodarowania i użytkowania.....	22
3.3.	Jakość i źródła zagrożeń środowiska przyrodniczego.....	22
3.3.1.	Jakość powietrza atmosferycznego	22
3.3.2.	Jakość wód powierzchniowych i podziemnych	23
3.3.3.	Klimat akustyczny	24
3.3.4.	Zanieczyszczenie gleb i ich degradacja.....	25
3.3.5.	Ryzyko wystąpienia poważnych awarii w środowisku	25
3.3.6.	Zagrożenie powodziowe	25
3.3.7.	Zagrożenie związane z działalnością górnictwą	26
3.4.	Dziedzictwo kulturowe, zabytki i krajobraz kulturowy.....	26
3.5.	Dotychczasowe zmiany środowiska i potencjalne dalsze zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	26
4.	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	27
5.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY z dnia 16 kwietnia 2004 r. O OCHRONIE PRZYRODY	30
6.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	31
7.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIE BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO.....	35

8.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	50
9.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	52
10.	METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM.	53
11.	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	55
12.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	56
13.	WNIOSKI DO PROGNOZY	61

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

- Załącznik nr 1 – Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2. pkt. 1) lit. b) oraz pkt. 2) ustawy OOS (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami)

Data sporządzenia Prognozy: 30 czerwca 2023 r.

1. WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie powstało dla potrzeb projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D (zwanego dalej **projektem Studium...**). Obowiązek jej sporządzenia, w ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wynika z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami) – zwanej dalej OOŚ. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podejmowanych w zmienianym dokumencie.

Opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko (dalej **Prognoza**) do projektu Studium... jest realizacją obowiązku określonego w art. 51 ust. 1 ustawy OOŚ, która zgodnie z art. 51 ust. 2 ww. ustawy powinna:

- zawierać:
 - ✓ informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
 - ✓ informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu Prognozy;
 - ✓ propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
 - ✓ informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
 - ✓ streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
 - ✓ oświadczenie autora lub kierującego zespołem o spełnieniu wymogów określonych w art. 74a ust. 2 ustawy OOŚ, które stanowi załącznik do Prognozy;
 - ✓ datę sporządzenia Prognozy, imię, nazwisko i podpis autora lub kierującego zespołem i członków zespołu autorów;
- określać, analizować i oceniać:
 - ✓ istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
 - ✓ stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
 - ✓ istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*;
 - ✓ cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
 - ✓ przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz jego integralność, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,

- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

- przedstawiać:
 - ✓ rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz jego integralność;
 - ✓ rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie - biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i jego integralność.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy powyższe informacje zawarte w Prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu jego przyjęcia w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych. Stosownie do 52 ust.2 ww. ustawy Prognoza będzie uwzględniała informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu stanowiącym przedmiot postępowania (projekt Studium...).

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w Prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, tj.: Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Polkowicach. Nie mniej jednak na zawiadomienie gminy Polkowice z dnia 23.12.2022 r. (pismo znak PG.6720.12.1.2022) o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko sporządzanej zmiany Studium w ustawowo wyznaczonym terminie 30 dni odpowiedział tylko Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Polkowicach pismem z dnia 9 stycznia 2023 r. znak ZNS.9022.7.158.2022.2023.MŚ. i jego wytyczne uwzględniają ww. wymagania określone w art. 51 ust 2 oraz w art. 52 ust. 1 i 2 ustawy OOS. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu nie dokonał uzgodnienia w wyznaczonym terminie.

Zawiadomienie gminy Polkowice z dnia 23.12.2022.r. prócz ustawowych wytycznych zawartych w art. 51 ust 2 oraz w art. 52 ust. 1 i 2 ustawy OOS dodatkowo akcentuje, iż Prognoza będzie określać, analizować i oceniać:

- *istniejący stan środowiska w zakresie zdrowia i warunków życia ludzi;*
- *potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu zmiany studium;*
- *istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu zmiany studium i zdrowia ludzi;*
- *istniejące zagospodarowanie i usytuowanie obszaru objętego ustaleniami projektu zmiany studium względem GZWP, form ochrony przyrody oraz ich ewentualnych obszarów ochronnych;*
- *charakter przeobrażeń w użytkowaniu terenów objętych ustaleniami projektu zmiany studium;*
- *wpływ ustaleń projektu zmiany studium na zdrowie i warunki życia ludzi w zakresie potencjalnych: hałasu, zanieczyszczenia powietrza, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, pól elektromagnetycznych, drgań i wibracji, zanieczyszczenia gleby lub ziemi;*
- *możliwe, przewidywane znaczące oddziaływanie realizacji ustaleń projektu zmiany studium na zdrowie ludzi, w tym: oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne, negatywne.*

1.1. Podstawy prawne i materiały wyjściowe

Podstawę prawną sporządzenia poniższego opracowania stanowią:

- Uchwała Nr L/535/22 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 17 sierpnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice.
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 977).

a na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska, tzw. Dyrektywa SEA - wprowadzająca procedury sporządzania i uchwalania m.in. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin;
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG;
- Dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.

Przy opracowywaniu projektu Studium... wykorzystano wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych, z których należy wymienić między innymi:

- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane;
- ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych;
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami;
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska;
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach;
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze;
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne.

1.2. Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania ustaleń projektu Studium... na środowisko. Granice terenu objętego zmianą zostały wyznaczone uchwałą Nr L/535/22 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 17 sierpnia 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice. Genezą przystąpienia do sporządzania zmiany obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice jest stworzenie możliwości lokalizacji w obrębie Kaźmierzów na powierzchni ok. 82 ha parku technologiczno-produkcyjno-logistycznego, jako przedłużenia obszaru zabudowy przemysłowej wokół szybu kopalni SW-1 „Jan Wyżykowski”.

Podstawowym celem Prognozy jest wykazanie, jak określone w projekcie Studium... kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak, to w jakim stopniu naruszają zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę Prognozy.

Do pozostałych celów realizacji Prognozy zalicza się:

- wyeliminowanie jeszcze na etapie sporządzania projektu Studium, ustaleń sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju analizowanego obszaru i jego otoczenia;
- ocenę przyjętych kierunków zagospodarowania gminy w zakresie skutków oddziaływania na środowisko, a co za tym idzie określenie wpływu nowego przeznaczenia terenów na poszczególne rodzaje użytkowania oraz określenie warunków zagospodarowania tych obszarów;
- wprowadzenie ustaleń umożliwiających działalność gospodarczą na analizowanym terenie i zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej przy równoczesnym zachowaniu równowagi przyrodniczej i trwałości procesów przyrodniczych;
- ocenę na ile ustalenia projektu Studium... pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone, czy też zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu spotęgują lub osłabiają istniejące zagrożenia, a także na ile stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania wyższej jakości środowiska.

Reasumując Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami projektu Studium..., a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą ich realizacja na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

1.2.1. Przedmiot i cel projektu Studium...

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem, na podstawie którego władze określają kierunki polityki przestrzennej gminy. Służy definiowaniu i realizacji lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. W celu skoordynowania zamierzeń projektowych na wszystkich poziomach planowania przestrzennego uwzględnia zasady określone w dokumentach wyższego rzędu (na szczeblu krajowym i wojewódzkim).

Studium... sporządza się obligatoryjnie dla całego obszaru w granicach administracyjnych gminy, a jego ustalenia są wiążące dla ustaleń sporządzanych planów miejscowych. Wprawdzie nie jest ono aktem prawa miejscowego, na mocy którego będą wydawane decyzje administracyjne, ale pełni funkcje koordynujące względem ustaleń planów miejscowych i zobowiązującą wobec lokalnych władz samorządowych.

Pierwotna wyjściowa wersja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice została przyjęta przez Radę Miejską w Polkowicach uchwałą Nr XXXVI/418/14 z dnia 16 kwietnia 2014 r. Została ona opracowana dla całego obszaru gminy, a jego celem było określenie uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego gminy stanowiących podstawę do prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, w tym o charakterze ponadlokalnym.

Od tamtego czasu miało miejsce już kilka jednostkowych zmian w strukturze przestrzennej gminy zatwierdzone uchwałami Rady Miejskiej w Polkowicach:

- Nr XIV/224/16 z dnia 3 października 2016 r. – zmiana A (dla realizacji linii 2x400 kV);
- Nr XVIII/288/17 z dnia 28 marca 2017 r. – zmiana C (dla zmiany trasy planowanej linii 2x400 kV);
- Nr XXIV/354/17 z dnia 24 listopada 2017 r. – zmiana B (dla obrębu Trzebcz);
- Nr LVII/618/23 z dnia 28 lutego 2023 r. – zmiana E (dla części obrębu Jędrzychów).

Analizowany projekt Studium... jest kolejną zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice przyjętego uchwałą Nr XXXVI/418/14 z dnia 16 kwietnia 2014 r. Kontynuuje ono dotychczas przyjęte główne kierunki polityki przestrzennej gminy. Jego głównym celem jest wyznaczenie w obrębie Kaźmierzów na powierzchni ok. 82 ha terenu dla skoncentrowanej aktywności gospodarczej – funkcje przemysłowe, usługowe, naprawcze oraz bazy, składy i magazyny (teren 4.P), w związku z koniecznością wyznaczenia nowych terenów dla potrzeb parku technologiczno-produkcyjno-logistycznego. Powyższy zamysł jest konsekwencją atrakcyjnego, pod względem komunikacyjnym, położenia obszaru projektu Studium... – od zachodu przylega do drogi ekspresowej S3 i leży pomiędzy węzłami Głogów Południe na północy oraz Polkowice Północ na południu, które mają pełne relacje; od wschodu ograniczony jest bocznica kolejową (obecnie służącą transportowi urobku z kopalni miedzi); zaś od północy graniczy z zabudową towarzyszącą szybowi kopalni SW-1 „Jan Wyżykowski”.

Zaproponowane zatem w projekcie Studium... rozwiązanie funkcjonalno-przestrzenne będzie stanowić realizację zawartego w *Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego*¹ postulatu realizacji obszarów optymalnej lokalizacji nowych inwestycji, której sprzyja szczególnie dogodne położenie pomiędzy drogą ekspresową S3 oraz postulowanym w ww. *Planie...* przebiegiem przyszłej linii kolejowej Polkowice-Nielubia.

Ponadto wart uwagi jest fakt, iż wprowadzone zmiany w układzie przestrzennym obrębu Kaźmierzów nie tylko zachowują generalnie sformułowane kierunki polityki przestrzennej gminy Polkowice, jak też zachowują zasadę utrzymania zwartości i ciągłości układów zabudowy (w tym przypadku dla skoncentrowanej działalności o charakterze produkcyjnym). Realizują zatem, zapisane w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego*, przesądzenia dla Legnicko – Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego – LGOF (stanowiącego jednocześnie obszar funkcjonalny przemysłu miedziowego), mającego znaczenie regionalne.

Studium gminy jest dokumentem strategicznym, który musi być zgodny z dokumentami wyższego rzędu, m.in. uwzględniać wytyczne ustalone na szczeblu województwa, czy wręcz krajowym. Obecna zmiana Studium... obejmuje zatem nie tylko wytyczne wynikające z uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice, ale również dostosowuje je do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego przyjętego uchwałą Nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. i opublikowanym w Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036.

Ponadto na uwagę zasługuje fakt, iż Rada Miejska w Polkowicach dnia 17 sierpnia 2022 r. prócz uchwały Nr L/535/22 w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D podjęła jednocześnie drugą uchwałę Nr L/537/22 w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na obszarze OUOW „Żelazny Most” zmienionej uchwałą Nr LVIII/629/23 z dnia 28 marca 2023 r. – zmiana F, która jest jednocześnie procedowana.

1.3. Określenie zasięgu terenu objętego Prognozą

Obszar objęty Prognozą położony jest na północnym krańcu gminy Polkowice i w północnej części obrębu Kaźmierzów. Swoim zasięgiem obejmuje jedynie jedną działkę nr 179/33 o powierzchni ok. 81,7 ha. Zatem granice terenu badań tożsame są z granicami ewidencyjnymi ww. działki. Jest to teren niezainwestowany pozostający głównie w rolniczym, a także leśnym użytkowaniu.

Decyzja o przystąpieniu do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie

¹ Przyjętego uchwałą Nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16.06.2020 r.

Polkowice została podjęta uchwałą Nr L/535/22 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 17 sierpnia 2022 roku. Jej genezą jest realna możliwość realizacji parku technologiczno-produkcyjno-logistycznego jako przedłużenia obszaru zabudowy przemysłowej wokół szybu kopalni SW-1 „Jan Wyżykowski”.

Zakres przestrzenny opracowania obejmuje obszar objęty projektem Studium... W zakresie powiązań i oddziaływań zewnętrznych zakres poszerzono poza opisywany obszar na tereny sąsiednie, na które mogą skutkować ustalenia projektowanego dokumentu.

1.4. Powiązania projektu z innymi dokumentami

Główne zobowiązania międzynarodowe Polski w dziedzinie ochrony środowiska wynikają z członkostwa w Unii Europejskiej. Spośród dokumentów programowych Unii istotnych dla wprowadzania koncepcji trwałego i zrównoważonego rozwoju należy wyróżnić:

- 8 Program działań w zakresie środowiska do roku 2030 (8.EAP);
- Europejska Strategia Bioróżnorodności do 2030 r. „Przywracanie przyrody do naszego życia”.

Cele przedstawione w ww. dokumentach Wspólnoty Europejskiej są podstawą rozwiązań prawnych obowiązujących w Polsce. Najważniejszym z nich jest *Konstytucja Rzeczypospolitej Polski*, która w artykule piątym uznaje zrównoważony rozwój jako zasadę, którą kierować powinno się Państwo². Politykę państwa w zakresie ochrony środowiska wyznaczają m.in.:

- „Polska 2025. Długookresowa Strategia Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju”³;
- „II Polityka Ekologiczna Państwa”⁴.

W celu realizacji polityki ekologicznej państwa uchwalany jest wojewódzki, powiatowy lub gminny program ochrony środowiska.

- *Wojewódzki Program ochrony środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 - projekt*;
- *Program ochrony środowiska dla powiatu polkowickiego na lata 2019 - 2022, z perspektywą do 2026*;
- *Program Ochrony Środowiska dla gminy Polkowice na lata 2021-2025 z perspektywą na lata 2026-2029 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko* - jego długoterminowym nadrzędnym celem jest użytkowanie zasobów lokalnych zgodnie z zasadami ekorozwoju. Polityka ochrony środowiska wyrażona jest w tym dokumencie poprzez cele, kierunki interwencji i zadania szczegółowo określone dla każdego z poniższych obszarów interwencji:
 - ✓ I. Klimat i jakość powietrza – cel - zapewnienie dobrej jakości powietrza oraz ochrona klimatu poprzez obniżenie emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych;
 - ✓ II. Klimat akustyczny i promieniowanie – cel – zapewnienie dobrego klimatu akustycznego na terenie gminy;
 - ✓ III. Gospodarowanie wodami – cel – osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych na terenie gminy; ochrona jakości oraz racjonalne użytkowanie zasobów wód podziemnych;
 - ✓ IV. Gospodarowanie powierzchnią ziemi – cel – ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania gleb i powierzchni ziemi;
 - ✓ V. Zasoby przyrodnicze – cel – zwiększenie powierzchni i ochrona przed degradacją terenów zieleni na obszarze gminy; ochrona obiektów i obszarów o wysokich walorach przyrodniczych;

² Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz. U. Nr 78, poz. 483.

³ Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Rada Ministrów, Narodowe Centrum Studiów Strategicznych przy współpracy Ministra Środowiska, Warszawa, 2000.

⁴ Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w czerwcu 2000 r. i Sejm RP w sierpniu 2001 r.

⁵ Uchwała nr XI/112/2019 Rady Powiatu Polkowickiego z dnia 30 grudnia 2019 r.

⁶ Przyjęty uchwałą Rady Miejskiej nr XLI/442/21 z dnia 22 grudnia 2021 r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D

- ✓ VI. Gospodarka odpadami – cel – efektywna gospodarka odpadami komunalnymi;
- ✓ VII. Edukacja ekologiczna – cel – podniesienie świadomości ekologicznej i wrażliwości mieszkańców gminy na lokalny i globalny stan środowiska naturalnego;
- ✓ VIII. Zagrożenie poważnymi awariami – cel – minimalizacja skutków dla społeczeństwa i środowiska w przypadku wystąpienia poważnej awarii;
- ✓ IX. Adaptacja do zmian klimatu – cel – przystosowanie gminy do zagrożeń wynikających ze zmian klimatu.

Dla realizacji poszczególnych celów określono kierunki interwencji i zadania (własne i monitorowane) do realizacji oraz harmonogram realizacji zadań własnych. Realizacja wyznaczonych celów i wdrażanie zaplanowanych działań będzie miała zdecydowanie korzystny wpływ na poszczególne komponenty środowiska (w szczególności na jakość wód, gleb i powietrza) oraz na poszczególne obszary działalności człowieka (w szczególności na możliwości zapewnienia zdrowia, warunków wypoczynku i rekreacji ludności), a przede wszystkim - spełnienia obowiązujących wymogów prawnych odnośnie jakości i warunków korzystania ze środowiska.

- *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020* wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do roku 2020 w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach, w tym m.in. gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Należy minimalizować podatność na ryzyko związane ze zmianami klimatu, uwzględniając m.in. ten aspekt na etapie planowania inwestycji. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego, które w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne i ograniczać możliwości rozwoju.

Skutki zmian klimatu (m. in. wzrost temperatury, zwiększenie częstotliwości i skali ekstremalnych zjawisk pogodowych) powodują konieczność uwzględniania łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do jego zmian w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Wskazówki dotyczące włączania problematyki zmian klimatu z elementami różnorodności biologicznej do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) zawiera „Poradnik przygotowania inwestycji” z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe. Definiuje on przykładowe problemy związane ze zmianami klimatu i różnorodnością biologiczną warte uwzględnienia w ramach SOOŚ.

Tab. 1. Przykłady głównych problemów powiązanych ze zmianami klimatu i różnorodnością biologiczną koniecznych do uwzględnienia w ramach SOOŚ

Łagodzenie zmian klimatu – sposób planowania nie wpływający na pogłębianie zmian klimatu	Adaptacja do zmian klimatu – sposób planowania optymalnie przystosowanego do postępujących zmian i nie zwiększający wrażliwości elementów środowiska	Różnorodność biologiczna
✓ Zapotrzebowanie na energię w przemyśle i budownictwie ✓ Emisje gazów cieplarnianych w budownictwie, gospodarce odpadami i z transportu oraz związane z generacją energii ✓ Sposób użytkowania gruntów i jego zmiana ✓ Leśnictwo i różnorodność biologiczna ✓ Tereny chronione	✓ Fale upałów ✓ Susze ✓ Zarządzanie ryzykiem powodziowym ✓ Ekstremalne opady ✓ Burze i silne wiatry	✓ Degradacja ekosystemów i ich potencjału do dostarczania usług ekosystemów ✓ Utrata siedlisk, ich fragmentacja ✓ Utrata różnorodności gatunków ✓ Utrata różnorodności genetycznej

Źródło: Ministerstwo Środowiska Departament Zrównoważonego Rozwoju, „Poradnik przygotowania inwestycji” z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe, Warszawa, 2015

Akcentuje, iż kluczową odpowiedzią na zmiany klimatu winno być zwiększanie odporności na zmiany klimatu poprzez działania adaptacyjne, czyli działania zmniejszające podatność na zmiany klimatu

i zmienność klimatu (m.in.: specyfikacja materiałów, drenaż, ochronne struktury inżynieryjne, retencja i dystrybucja wód, umocnienia brzegowe, planowanie strategiczne, odpowiednie planowanie przestrzenne, planowanie zagospodarowania terenu, zazielenianie obszarów miejskich).

1.4.1. Powiązania projektu Studium... z innymi dokumentami

W celu koordynacji zamierzeń projektowych na wszystkich poziomach planowania przestrzennego, projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice *na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice*, uwzględnia wytyczne określone na poziomie krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Został on sporządzony w powiązaniu z poniższymi dokumentami:

- *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*, przyjęta uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. (M. P. z 2012 r., poz. 252);
- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego (dalej PZPWD)* przyjęty uchwałą Nr XIX/482/2020 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036); główne zadania dla terenu objętego projektem Studium... wynikające z ustaleń PZPWD to:
 - ✓ K141 – kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych;
 - ✓ K143 – kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów;

zgodnie z ustaleniami PZPWD położony jest on w granicach Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego; główne ustalenia i postulaty PZPWD odnoszące się do gminy Polkowice to:

Cel 1. Zapewnienie warunków zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz dostępu do usługi rynku pracy dzięki hierarchicznej strukturze sieci osadniczej:

Kierunek 1.1. Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami funkcjonalnymi.

Kierunek 1.3. Zwiększenie konkurencyjności inwestycyjnej województwa poprzez wyznaczenie obszarów optymalnej lokalizacji nowych inwestycji.

Kierunek 1.4. Zwiększenie dostępności przestrzeni i usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Cel 2. Racjonalny i zrównoważony sposób wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu:

Kierunek 2.1. Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktur krajowych i europejskich.

Kierunek 2.2. Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu.

Kierunek 2.3. Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska.

Cel 3. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom przez struktury przestrzenne odporne na zmiany klimatu, zagrożenia naturalne i pochodzące z działalności człowieka:

Kierunek 3.1. Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz racjonalnego rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu.

Kierunek 3.2. Zapewnienie warunków dla wyposażenia terenów zurbanizowanych w urządzenia i systemy umożliwiające dostarczanie wody i odbiór ścieków oraz zagospodarowanie odpadów.

Kierunek 3.3. Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej.

Kierunek 3.4. Zmniejszenie uciążliwości przewozu towarów masowych.

Kierunek 3.5. Ograniczanie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych - powodzi i suszy.

Kierunek 3.6. Ograniczanie negatywnych skutków działalności człowieka zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców.

Cel 4. Dobra dostępność transportowa i sprawne systemy infrastruktury transportowej:

Kierunek 4.1. Zwiększenie dostępności zewnętrznej w ramach sieci TEN-T.

Kierunek 4.2. Integracja działań w ramach głównych korytarzy drogowych o kluczowym i strategicznym znaczeniu z punktu widzenia rozwoju województwa.

- *Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030* przyjęta uchwałą Nr L/1790/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 września 2018 r.;
- *Strategia Rozwoju Gminy Polkowice na lata 2021-2030*, przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej Nr XLVI/482/22 z dnia 23 maja 2022 r. – w dokumencie została określona misja i wizja rozwoju gminy, dla osiągnięcia której zostały sformułowane cel podstawowy (główna aspiracja rozwoju gminy) i cztery domeny strategicznego rozwoju.
- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice* (zwane dalej Studium) przyjęte uchwałą Rady Miejskiej w Polkowicach Nr XXXVI/418/14 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ze zmianami: A (uchwała Nr XIV/224/16 z dnia 03.10.2016 r.), C (uchwała Nr XVIII/288/17 z dnia 28.03.2017 r.), B (uchwała Nr XXIV/354/17 z dnia 24.11.2017 r.), E (uchwała Nr LVII/618/23 z dnia 28.02.2023 r.);
- *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby projektu Studium gminy Polkowice*, sierpień 2013, B.U. Ecoland;
- *Aktualizacja Opracowania ekofizjograficznego podstawowego gminy Polkowice*, czerwiec 2017, B.U. Ecoland;
- Prawo miejscowe – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obowiązujący dla analizowanego obszaru - *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie wsi Kaźmierzów* - uchwała Nr IX/91/19 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 21 maja 2019 r. (Dz. U. Woj. Dolnośląskiego z dnia 28 maja 2019 r., poz. 3470).

2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Zgodnie z ustawą *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami) oraz uzgodnieniami odpowiednich instytucji, co do zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w Prognozie (tylko Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Polkowicach) przyjęto układ treści odpowiadający wymaganiom zapisanym w ww. ustawie.

Przy opracowywaniu Prognozy wykorzystano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz dokumenty planistyczne dotyczące obszaru objętego opracowaniem i jego otoczenia. Uwzględniono także informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla obowiązujących planów miejscowych.

Zebrane informacje posłużyły do nakreślenia obrazu funkcjonowania obszaru w chwili obecnej i porównania go z przewidywanym stanem będącym skutkiem realizacji ustaleń projektu Studium....

Prognoza jest oceną oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D oraz w przypadku niekorzystnych zmian propozycją jego modyfikacji w celu zminimalizowania niekorzystnego wpływu na środowisko. Osiągane jest to poprzez ocenę skutku, czyli wynikowego stanu komponentów środowiska, powstałego na skutek przemian w jego funkcjonowaniu, spowodowanych realizacją ustaleń projektu Studium... oraz sformułowanie propozycji zmian lub alternatywnej wersji ustaleń, określających osiągnięcie możliwie korzystnego stanu środowiska w warunkach projektowanego zagospodarowania przestrzennego obszaru.

Prognoza oddziaływania ustaleń projektu Studium... na środowisko opiera się na zastosowaniu metody, iż procesy zachodzące obecnie w środowisku będą dalej występować, ale może zmienić się ich intensywność. Toteż ocena oddziaływania projektu Studium... na środowisko opiera się na analizie aktualnego stanu funkcjonowania środowiska, określeniu jego odporności na degradację i określeniu progów

krytycznych. Na tej podstawie przewiduje się zachowania i reakcje środowiska na żądany czynnik, którymi są przemiany środowiska wynikłe z realizacji projektu Studium....

Przeprowadzona analiza oparta jest na założeniach, że stanem odniesienia dla Prognozy są istniejący stan środowiska przyrodniczego i zagospodarowania terenu określony w aktualnym opracowaniu ekofizjograficznym oraz uwarunkowania wynikające z ustaleń projektu *zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D*.

3. STAN ISTNIEJĄCY – analiza i ocena

3.1. Charakterystyka istniejącego stanu środowiska

3.1.1. Położenie geograficzne i rzeźba terenu

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną wg J. Kondrackiego obręb Kaźmierzów leży w zasięgu podprovincji Niziny Środkowopolskie (318), makroregionu Wał Trzebnicki (318.4), zachodniej części mezoregionu Wzgórza Dalkowskie (318.42). Głębokie rozcięcie doliny Moskorzynki rozdziela Wzgórza Dalkowskie na dwie jednostki fizycznogeograficzne niższego rzędu - Grzbiet Dalkowski (obejmuje analizowany obszar) i Wzgórza Polkowickie. Obszar w obrębie mezoregionu Wzgórza Dalkowskie charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu – wzgórza i grzbiety czołowomorenowe pochodzenia lodowcowego porożcinane licznymi dolinkami erozyjnymi. Ww. formy geomorfologiczne stanowią ciąg wzniesień o bardziej stromym nachyleniu w kierunku północnym oraz łagodniejszym w kierunku południowo-wschodnim.

Najwyższym wyniesieniem terenu na obszarze gminy Polkowice jest wzniesienie Ostrzyca (ok. 223 m. n.p.m.) zlokalizowanym na zachód od miejscowości Żelazny Most. Natomiast najniższe położone jest dno doliny Moskorzynki w pobliżu miejscowości Żuków, w północno-wschodniej części gminy (94,5 m. n.p.m.).

Pierwotna rzeźba terenu gminy Polkowice została w istotny sposób zmieniona antropogenicznie, na skutek budowy obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych „Gilów” (obecnie nie wykorzystywanego do deponowania odpadów wydobywczych) oraz obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (OUOW) „Żelazny Most” (będącego w ciągłej eksploatacji), którego korony wałów osiągają wysokość 175-177,5 m n.p.m.

W wyniku procesów erozyjnych i erozyjno-akumulacyjnych, eolicznych, denudacyjnych, eluwialno-organicznych nastąpiło rozczłonkowanie i zróżnicowanie morfologiczne i hipsometryczne powierzchni terenu gminy zatem i analizowanego obszaru. Przejawia się to znacznym zróżnicowaniem form geomorfologicznych. Analizowany obszar położony jest w obrębie następujących form geomorfologicznych pochodzenia:⁷

- wodnolodowcowego – równiny sandrowe i wodnolodowcowe w ogólności – znacząca powierzchnia analizowanego obszaru - tworzą płaszczyzny faliste lub zbliżone do równin;
- denudacyjnego:
 - ✓ równiny denudacyjne – południowo-zachodnie krańce analizowanego obszaru;
 - ✓ długie stoki – wschodnia i częściowo północna powierzchnia analizowanego terenu;
- rzeczno-erozyjnego – młode rozcięcia erozyjne – po jednej formie o nieckowatym kształcie wcinające się w północnej i południowo-wschodniej części analizowanego.

Analizowany obszar charakteryzuje stosunkowo słabo urozmaicona rzeźba terenu. Brak jest tu wyraźnych wzniesień. Niewielkie wzniesienie porośnięte lasem występuje we wschodniej części terenu

⁷ Na podstawie *Szkieletu geomorfologicznego 1:100 000 – arkusz Głogów (651)* zawartego w *Objaśnieniach do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000 Arkusz Głogów (651)*, Badura J., 2013, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa

badań stanowiąc jednocześnie najwyższą kulminację terenową – ok. 172,5 m n.p.m. Generalnie wyniesiony jest on na poziomie 160-165 m n.p.m. Najniżej położone są natomiast południowo-wschodnie krańce terenu badań - na poziomie 152,5 m. n.p.m., co związane jest z przepływającą w odległości ok. 200 m na południe Moskorzynką.

Ponadto warto podkreślić, iż analizowany teren uległ już w przeszłości antropogenicznym zmianom wynikającym z przebiegu drogi ekspresowej S3 i linii kolejowej, stanowiących jego bezpośrednie sąsiedztwo. Występują formy pochodzenia antropogenicznego, takie jak skarpy i nasypy związane z trasowaniem ww. ciągów komunikacyjnych.

3.1.2. Budowa geologiczna

Zgodnie z podziałem Polski na jednostki geologiczne wg W. Mizerskiego (2002) obszar gminy Polkowice położony jest w zasięgu monokliny przedsudeckiej, wchodzącej w skład platformy paleozoicznej. Monoklina przedsudecka położona jest pomiędzy: blokiem sudeckim i Sudetami (na południu), uskokiem środkowej Odry (na północnym-zachodzie), nieckami szczecińską (na północy) i mogileńsko-łódzką (na północnym-wschodzie) oraz niecką miechowską i zapadliskiem śląsko-krakowskim (na wschodzie).

Podłoże monokliny przedsudeckiej tworzą utwory prekambriu i starszego paleozoiku: łupki metamorficzne, granity oraz granitognejsy. Nad nimi zalegają skały permskie (era paleozoiczna), wykształcone w postaci utworów czerwonego spągowca pochodzenia limnicznego, rzecznoego lub eolicznego o zmiennej miąższości oraz morskich osadów cechsztynu. Warstwa czerwonego spągowca tworzona jest przez zlepiece, piaskowce i łupki ilaste, występujące na głębokości od - 1250 m n.p.m. do - 1000 m n.p.m. Cechsztyny reprezentowane są przez: wapienie, dolomity, margle, piaskowce i łupki ilaste, zalegające na głębokości od - 1000 m n.p.m. do - 500 m n.p.m. Z tą warstwą litostratygraficzną związane są łupki miedzionośne.

Wśród utworów permsko-mezozoicznych (triasowych) monokliny przedsudeckiej charakterystyczne są skały klastyczne (złożone z klastów - ziaren/okruchów, które powstały ze zniszczonych starszych skał, budujących dawny ląd; PIG-PIB, Muzeum Geologiczne). Wśród nich, utworami o największej miąższości są: pstry piaskowiec (dolny i środkowy), kajper (około 500 m) oraz retyk (około 400 m). W pстрыm piaskowcu górnym (zwanym retem) oraz kajprze znajdują się wkładki osadów z fauną morską

Nad utworami triasu i jury, budującymi monoklinę przedsudecką, zalegają utwory trzeciorzędowe o miąższości 300-350 m. Tworzą je oligoceńskie piaski lub iły z przewarstwieniami węgla brunatnych, miocene iły z węglem brunatnym oraz plioceńskie iły pstry.

Osady czwartorzędowe w monoklinie przedsudeckiej osiągają miąższość lokalnie przekraczającą 50 m. Reprezentują je: piaski i żwiry wodnolodowcowe, iły preglacjalne, gliny morenowe, gliny zwałowe oraz holocene utwory rzeczne i zastoiskowe (jeziorne). Lokalnie utwory preglacjalne izolowane są płatami glin morenowych zlodowacenia południowo-polskiego od utworów fluwioglacjalnych. Wśród tych ostatnich występuje warstwa glin morenowych zlodowacenia środkowopolskiego, która rozdziela piaski i żwiry na dwa horyzonty. Wspomniane gliny tworzą liczne wychodnie na powierzchni terenu. Fragment obszaru gminy Polkowice, ciągnący się od północnego zachodu, przez miasto Polkowice do obrębu Żelazny Most, położony jest w zasięgu strefy zaburzeń glaciektonicznych, które związane są z osiąwą częścią Wzgórz Dalkowskich. Obszar ten charakteryzuje się zmienną i skomplikowaną budową utworów czwartorzędowych - występują tu wychodnie wyciśniętych iłów plioceńskich i utworów preglacjalnych.

W utworach powierzchniowych na obszarze gminy Polkowice dominują przepuszczalne utwory fluwioglacjalne – piaski i żwiry wodnolodowcowe stadiau Warty zlodowacenia środkowo-polskiego. Lokalnie zostały one zwydmione. Do innych utworów zajmujących znaczne powierzchnie należą gliny zwałowe tego zlodowacenia. Dna dolin rzecznych wypełniają holocene piaski, żwiry lub muły rzeczne. W południowo zachodniej części gminy Polkowice - pomiędzy Sobinem i Jędrzychowem - na powierzchni występują osady jeziorne: iły, piaski drobnoziarniste, mułki oraz kreda jeziorna (gytia).

Utworami odsłaniającymi się na powierzchni analizowanego obszaru są:⁸

- piaski, żwiry i gliny zwałowe moren spiętrzonych – osady powstałe w zlodowaceniach południowopolskich zaburzonych glacitektonicznie w wyniku akumulacji osadów glacialnych, powstania spiętrzeń i depresji glacitektonicznych; w zaburzeniach miąższość warstw osadów są zmienne; czasami widoczne są osady neogenu wciśnięte w formie dajek lub diapirów w obręb piasków wodnolodowcowych - budują podłoże wschodniej i częściowo północnej części analizowanego obszaru;
- gliny zwałowe – osady powstałe w wyniku akumulacji lodowcowej; w ich spągu występują piaski drobnoziarniste przechodzące ku stropowi w średnioziarniste, miejscami występują mułki i piaski drobnoziarniste z 20-procentową domieszką frakcji żwirowej; w stropie występuje poziom bruku erozyjnego; są one wykształcone jako jasnobrązowe lub żółte zapiaszczone i odwapnione gliny ze zmienną zawartością frakcji żwirowej; czasami występują duże głazy skał skandynawskich przekraczające 1 m średnicy - budują podłoże południowo-zachodnich krańców analizowanego obszaru;
- piaski i żwiry wodnolodowcowe o zmiennej miąższości - osady powstałe w wyniku akumulacji wodnolodowcowej - budują podłoże znaczącej powierzchni analizowanego obszaru,
- piaski i gliny deluwialne, które występują w dnach suchych i okresowo czynnych dolinek - osady powstałe w wyniku akumulacji osadów deluwialnych u podnóży stoków i w dolinach okresowo przepływowych - budują podłoże wąskich nieckowatych obniżen terenowych (dolinek erozyjnych) wcinających się w północnej i południowo-wschodniej części analizowanego obszaru.

Najistotniejsze w procesie planowania przestrzennego są warunki budowlane podłoża. Na analizowanym obszarze występują zróżnicowane warunki do zainwestowania.

Tereny korzystne dla budownictwa to tereny, na których występują piaski i żwiry pochodzenia wodnolodowcowego, a także gliny zwałowe. Są to grunty sypkie, nośne spoiste i twardeplastyczne, choć nierzadko utrudnienia dla budownictwa mogą stanowić wody porowe, śródglinowe lub wody naglinowe.

Tereny o średniej przydatności dla budownictwa cechujące się średnią nośnością to tereny, na których występują piaski, żwiry i gliny zwałowe moren spiętrzonych. Posadowienie zabudowy jest możliwe po wykonaniu badań geotechnicznych określających warunki wodno-gruntowe, albowiem występują w ich obrębie zjawiska geodynamiczne - osady zaburzone glacitektonicznie.

Deluwialne osady piaszczysto-gliniaste stwarzają niekorzystne warunki do bezpośredniego posadowienia zabudowy. Są to grunty słabonośne, szczególnie w momencie nawodnienia gruntu (duża niestabilność podłoża – grunty nanosowe a nie rodzime).

3.1.3. Surowce mineralne

Ze strukturą litologiczną podłoża związane są zasoby surowców mineralnych. Na obszarze prawie całej gminy Polkowice występują złoża rud miedzi, w których pierwiastkami towarzyszącymi są między innymi: srebro, ale także cynk, ołów, kobalt, nikiel, wanad i molibden.

Cały analizowany obszar położony jest w zasięgu udokumentowanego złoża surowców mineralnych rudy miedzi „Sieroszowice”. Wydobywanie rud miedzi ze złoża Sieroszowice pierwotnie odbywało się na podstawie Zarządzenia Nr 10 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 14.07.1983 r., podtrzymanego Koncesją Nr 235/93 z dnia 07.12.1993 r. wydaną przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Na podstawie ww. dokumentów wyznaczono obszar i teren górniczy „Sieroszowice I”, nie mniej jednak ważność koncesji wyznaczającej ww. teren i obszar górniczy wygasła 31.12.2013 r.

Od dnia 1 stycznia 2014 r. KGHM Polska Miedź S.A. wydobywa rudy miedzi ze złoża „Sieroszowice”

⁸ Na podstawie *Szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000 Arkusz Głogów (651)*, Badura J., 2006, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa oraz *Objaśnień do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000 Arkusz Głogów (651)*, Badura J., 2013, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa

na podstawie koncesji Nr 11/2013 wydaną przez Ministra Środowiska z dnia 12.09.2013 r. Koncesja została udzielona na 50 lat, tj. do dnia 31 grudnia 2063 r. Na mocy tej koncesji ustanowiono współliniowy obszar i teren górniczy „Sieroszowice” o powierzchni 96,97 km². Omawiany obszar i teren górniczy „Sieroszowice” na obszarze gminy Polkowice zajmuje 20,39 km².

Jest to złożo zagospodarowane, eksploatowane w sposób podziemny od 1980 r., o następujących cechach: forma złoża – pokładowa; system eksploatacji – komorowo – filarowy; stratygrafia stropu - perm cechsztyń-werra; stratygrafia spągu – perm-czerwony spągowiec; powierzchnia złoża – 9 659,00 ha; maksymalna miąższość złoża - 2,90 m; głębokość spągu – od 656,73 m do 1 281,52 m; kopaliny towarzyszące – sole kamienne, gipsy i anhydryty.

Ponad złożem rud miedzi „Sieroszowice” w gminach: Jerzmanowa, Grębocice, Polkowice, Radwanice i Żukowice zalega złożo soli kamiennej „Sieroszowice” - dokumentacja geologiczna została zatwierdzona Decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr KZK/012//W5882/91 z dnia 31.05.1991 r. Następnie w 1998 r. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa wydał Koncesję Nr 68/98/p na okres 15 lat (do 2013 roku), zmienioną decyzją Ministra Środowiska nr DG/wk/AK/487-196/2002 z dnia 15 stycznia 2002 r., na rozpoznanie złoża soli kamiennej w obszarze „Kaźmierzów” z dokładnością kategorii B i C1. Zgodnie z zatwierdzonym Dodatkiem nr 1 do Dokumentacji geologicznej złoża soli kamiennej występującej ponad złożem rud miedzi kopalni „Sieroszowice” z 2013 r. złożo soli kamiennej „Sieroszowice” to złożo rozpoznane wstępnie o powierzchni 3 732,61 ha. Na obszarze gminy Polkowice nie jest ono eksploatowane. Granice udokumentowanego złoża soli kamiennej „Sieroszowice” przebiegają przez analizowany teren.

3.1.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar gminy Polkowice położony jest w dorzeczu Odry w obrębie zlewni III rzędu dwóch rzek - Szprotawy (południowo-zachodnia część gminy) i Rudnej (pozostała część gminy). Zlewnie te rozdziela wododział II rzędu, biegnący wzdłuż najwyższych grzbietów Wzgórz Dalkowskich, w tym przez analizowany teren.

W północnej części obszaru badań ze wschodu na zachód przepływa ciek wodny Sucha Górna będąca lewostronnym dopływem Kłębanówki, która z kolei uchodzi jako prawostronny dopływ do Szprotawy. Ponadto w odległości ok. 200 m na południe od granic analizowanego obszaru, z zachodu na wschód przepływa Moskorzynka, będąca lewostronnym dopływem Rudnej, stanowiącej lewostronny dopływ Odry.

Na obszarze gminy brak większych zbiorników wodnych, zarówno naturalnych, jak i sztucznych. Liczne są za to, szczególnie w północnej i środkowej części gminy (rejon Guzic, Moskorzyna, Polkowic, Tarnówka i Trzebcza) zbiorniki o niewielkiej powierzchni pełniące funkcje retencyjne i retencyjno-hodowlane.

W granicach analizowanego obszaru powierzchniowe wody płynące reprezentuje ww. ciek wodny Sucha Górna, zaś powierzchniowe wody stojące reprezentuje niewielkich rozmiarów oczko wodne w centralnej części analizowanego obszaru (teren lasu mieszanego świeżego). Brak urządzeń melioracji wodnych (rowy melioracyjne i sieć drenarska).

Na terenie gminy Polkowice w myśl przepisów Prawa Wodnego zagrożenie powodziowe nie występuje. Problemy zagrożenia podtopieniami i zalaniem mają charakter lokalny i związane są głównie z ulewnymi deszczami, roztopami oraz zatorami lodowymi wynikającymi przede wszystkim ze zbyt małej retencji gruntów. Zatem na analizowanym obszarze nie występuje zagrożenie powodziowe, w rozumieniu obszarów, o których mowa w art. 169 i 170 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz.U. z 2022 r., poz. 2625 ze zmianami).

Według regionalizacji hydrologicznej województwa dolnośląskiego niemalże cały obszar gminy Polkowice położony jest w zasięgu wielkopolskiego (VI) regionu hydrogeologicznego wód zwykłych i subregionu trzebnickiego (VI7), gdzie dominującą rolę pełni piętro trzeciorzędowe. Wody występują w utworach piaszczystych zaburzonych glaciektonicznie, a głębokość ich zalegania wynosi od kilku do

ponad 100 m.

Na obszarze gminy główne piętro wodonośne związane jest z utworami wieku trzeciorzędowego i czwartorzędowego. Ponadto występowanie wód podziemnych związane jest także ze starszymi strukturami litologicznymi (wapienie i dolomity cechsztynu oraz piaskowce), ale nie są one jednak użytkowane.

Trzeciorzędowe poziomy wodonośne związane są z piaszczysto-żwirowymi warstwami zalegających na głębokości od 14 m p.p.t. do ponad 200 m p.p.t. Sumaryczna miąższość użytkowych poziomów wodonośnych trzeciorzędu na obszarze gminy wynosi ponad 40 m. Występujące tu warstwy wodonośne cechują się współczynnikiem filtracji 1-35,8 m/d (średnio 4,5 m/d) oraz przewodnością od 12,1 do 286 m²/d (średnio 171 m²/d). Trzeciorzędowy poziom wodonośny jest odwadniany na skutek prowadzonej eksploatacji rud miedzi. Potencjalne wydajności studni określa się na 10 do 30 m³/h w południowej i środkowej części gminy oraz do 50-70 m³/h – w rejonie Kaźmierzowa.

Czwartorzędowe piętro wodonośne związane jest z piaszczysto-żwirowymi plejstoceniowymi utworami glacialnymi i fluwioglacialnymi oraz holoceniowymi utworami rzecznyymi. Jest ono bezpośrednio zasilane poprzez infiltrację wód opadowych i powierzchniowych. Na terenie gminy zostały wyróżnione trzy główne rejonu użytkowych zasobów czwartorzędowych wód podziemnych: Wzgórz Dalkowskich, struktury kopalnej „Potoczek-Jabłonów” oraz struktury „Sobin-Jędrzychów”.

Głębokość zalegania wód gruntowych na obszarze gminy jest zróżnicowana, uwarunkowana rzeźbą terenu i strukturą litologiczną wierzchnich warstw podłoża. W obrębie Wzgórz Dalkowskich ma miejsce nieregularny poziom wód gruntowych i zwierciadło ich zalega na zróżnicowanej głębokości. Najpłytsze występowanie zwierciadła wód wiąże się z osadami holoceniowymi i występuje w dnach dolin rzecznych i w obniżeniach terenu.

Analizowany obszar leży poza zasięgiem udokumentowanych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

3.1.5. Warunki klimatyczne i topoklimatyczne

Według regionalizacji klimatologicznej W. Okołowicza obszar gminy Polkowice należy do krainy klimatycznej o średnich wpływach oceanicznych, ze słabo zaznaczonym modyfikującym wpływem gór (zasięg wiatrów fenowych). Według regionalizacji pluwiotermicznej A. Schmucka gmina położona jest w zasięgu subregionu nadodrzańskiego wrocławsko-legnickiego, należącego do najcieplejszych na Dolnym Śląsku.

Gmina należy też do najbardziej usłonecznionych i suchych rejonów Dolnego Śląska, chociaż średnioroczna liczba dni pochmurnych osiąga wartość 120-140. Średnioroczne usłonecznienie rzeczywiste przekracza tu 1550 h (pow. 3700MJ²/m), a klimatyczny bilans wodny w skali roku jest ujemny (-120 mm) i tylko w półroczu zimowym dodatni (+60 mm). Roczna suma opadów nie przekracza 550 mm i często występują posuchy. Na elewacjach wzgórz morenowych suma opadów jest wyraźnie wyższa – do 650 mm. Średnia suma opadów rocznych w pobliskiej stacji Rudna w dekadzie 1999-2009 r. wynosiła 604 mm i zmieniała się w przedziale 397,5 mm (2003 r.) do 617 mm (2001 r.). Na półrocze letnie przypada 60-65% rocznej sumy opadów, z maksimum w lipcu – ok. 85 mm. Średnioroczna temperatura powietrza przekracza 8,0°C; w miesiącu lipcu wynosi ona ok. 18°C, a w najzimniejszym miesiącu styczniu – ok. -1,0°C.

Na obszarze gminy Polkowice dominują wiatry z kierunków zachodnich (ok. 40%) - W – 17,4%, SW – 11,8%. NW – 9,7%. Relatywnie wysoki jest też udział wiatrów południowych (S – 14,8%) i południowo-wschodnich (ok. 12%). Średnioroczna prędkość wiatru wynosi tu około 3 ms⁻¹, z tymże na terenach wyżej położonych jest ona większa. Udział energetycznych prędkości wiatru (4 do 25 ms⁻¹) szacuje się na 40%, a udział ciszy – na poniżej 15%.

Pod względem fizjograficznym na analizowanym obszarze występują generalnie korzystne warunki klimatyczne i bioklimatyczne, które cechują się korzystnymi warunkami nawietrzania, przewietrzania i termiki powietrza. Również warunki wilgotnościowe obszaru badań, ze względu na głęboki poziom zalegania wód gruntowych, są na ogół korzystne, prócz obniżenia terenowego w północnej części – dno

doliny rzecznej Suchej Górnej. Nie występują jednak warunki dla stagnacji chłodnego powietrza i zamgleń.

Warunki klimatu lokalnego podlegają lokalnym modyfikacjom, związanym z oddziaływaniem powierzchni biologicznie czynnych lub antropogeniczną działalnością człowieka. Obszar opracowania jest niezabudowany, ale czynnikiem utrudniającym przewietrzanie jest nasyp kolejowy stanowiący granicę od wschodu. Niekorzystnie wpływa i modyfikuje warunki topoklimatyczne również bezpośrednie sąsiedztwo w postaci drogi ekspresowej S3 od zachodu oraz zabudowy przemysłowej od północy również

Pod względem bioklimatycznym teren ten wskazany jest dla lokalizacji wszelkiego typu zabudowy.

3.1.6. Warunki glebowe

Podstawowym czynnikiem glebotwórczym jest budowa geologiczna wierzchniej warstwy litosfery, zaś o morfologii i właściwościach gleby decyduje ukształtowanie terenu i warunki wilgotnościowe. Na obszarze gminy Polkowice wierzchnie warstwy litosfery tworzą głównie osady czwartorzędowe w formach akumulacji lodowcowej, eolicznej i rzecznej.

Pod względem genetycznym w gminie Polkowice dominują gleby brunatne głównie kwaśne i wylugowane, stanowiąc 45% areалу użytków rolnych. Wysoki udział, na poziomie 35% powierzchni użytków rolnych gminy, mają również gleby pseudobielicowe, które są jednymi z najlepszych w gminie. Z dolinami rzeczными związane są urodzajne mady, stanowiąc ok. 5% areалу użytków rolnych oraz gleby pobagienne – płytkie mursze związane z podmokłymi terenami Obniżenia Ścinawy (ok. 10% użytków zielonych) oraz czarne ziemie – właściwe i zdegradowane (ok. 5% użytków rolnych).

Pod względem jakości gleb na obszarze gminy Polkowice zdecydowanie dominują gleby najłabsze V-VIz klasy bonitacyjnej obejmujące 58,4% powierzchni użytków rolnych. Gleby średniej jakości IIIB-IVb klasy bonitacyjnej zajmują 35,8% i dominują m.in. w obrębie Kaźmierzów (49,9%). Natomiast areal gleb najlepszych (klasy bonitacyjne I-IIIa) zajmuje łącznie zaledwie 5,8% użytków rolnych.

Rozpatrując przydatność gleb do produkcji roślinnej, określanej za pomocą kompleksów rolniczej przydatności gleb na obszarze gminy Polkowice dominują gleby kompleksu żytniego słabego (34,9%) oraz żytniego bardzo słabego (22,3%). Znaczny udział mają również gleby kompleksu żytniego dobrego (19,7%) – w tym w obrębie Kaźmierzów, żytniego bardzo dobrego (11,9%) i pszennego dobrego (8,3%). Najmniejsza powierzchnie zajmują gleby kompleksu pszennego bardzo dobrego (0,5%), żytniego słabego oraz zbożowo-pastewny mocny (2,4%).

Wśród użytków zielonych przeważają użytki zielone średnie (kompleksu 2z), zajmujące 72,6% ogólnej powierzchni użytków zielonych gminy. Pozostałą część użytków zielonych stanowią użytki zielone słabe i bardzo słabe (kompleksu 3z). Użytki zielone dobre i bardzo dobre (kompleksu 1z) w ogóle nie występują.

Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, na który składają się: warunki glebowe, agroklimat, rzeźba terenu i warunki wodne, dla całej gminy Polkowice oszacowano na 58,3 pkt w skali 100 punktowej. Dla obrębu Kaźmierzów jest on wyższy i wynosi 68,4 pkt.

Na analizowanym obszarze dominują gleby brunatne wylugowane i kwaśne, a w części północno-wschodniej, centralnej i południowej występują również gleby bielicowe i pseudobielicowe. Wykształciły się one na podłożu piaszysto-gliniastym z piasków gliniastych mocnych, słabogliniastych i luźnych oraz z glin średnich i lekkich, tworząc gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego (4) i żytniego dobrego (5) oraz rzadziej żytniego słabego (6) i bardzo słabego (7). W części południowej są to gleby kompleksu użytki zielone średnie (2z), a na południowo-wschodnich krańcach użytki zielone słabe i bardzo słabe.⁹

To od rodzaju skały macierzystej gleby zależy jej wartość (przydatność) rolnicza, którą określają klasy bonitacyjne. Niemalże na połowie analizowanego obszaru występują gleby orne średniej przydatności rolniczej należące do IVa i IVb klasy bonitacyjnej. W północno-zachodniej i zachodniej części analizowanego obszaru oraz płacami w obrębie gleb średniej przydatności rolniczej zalegają gleby orne słabe

⁹ Na podstawie portalu mapy glebowo-rolniczej udostępnionej w ramach geoportalu dolnyslask (dostęp na 08.06.2023 r.)

i najsłabsze należące do V i VI klasy bonitacyjnej. W południowej części występują gleby użytków zielonych wykształconych w postaci pastwisk IV klasy bonitacyjnej.

W północnej, północno-zachodniej i wschodniej części analizowanego obszaru płatami występują gleby leśne III, IV i V klasy bonitacyjnej.

W wyniku działalności człowieka dotychczas jedynie nieznaczna powierzchnia pokrywy glebowej analizowanego obszaru w jego zachodniej części w sąsiedztwie drogi ekspresowej S3 uległa zniszczeniu. W wyniku prowadzenia prac ziemnych doszło do przemieszania poziomów genetycznych gleb, czy nawet usunięcia poziomu próchnicznego.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* na analizowanym obszarze występują grunty leśne chronione prawem przed zmianą ich użytkowania i wyłączeniem z produkcji leśnej bez względu na klasę i położenie administracyjne. Nie występują grunty rolne I-III klasy bonitacyjnej podlegających ochronie przed zmianą przeznaczenia ich na cele nierolnicze.

3.1.7. Szata roślinna

Szata roślinna omawianego terenu jest wyrazem zarówno warunków środowiska fizycznogeograficznego, jak i wpływu wynikającego bezpośrednio i pośrednio ze społeczno-gospodarczej działalności człowieka (sposobu użytkowania).

Zgodnie z geobotanicznym podziałem Dolnego Śląska opracowanym na podstawie podziału geobotanicznego Polski W. Szafera przez Zespół Zakładu Systematyki i Fitosocjologii Uniwersytetu Wrocławskiego obszar gminy Polkowice został przypisany do następujących jednostek geobotanicznych: Prowincja Nizowo-Wyżynna, Dział Bałtycki (A), Poddział Pas Kotlin Podgórskich (niewielka południowa część gminy) i Poddział Pas Wyżyn Środkowych (znaczna część obszaru opracowania – w tym analizowany teren). W ramach Pasa Wyżyn Środkowych obszar gminy leży w: Krainie Wał Trzebnicki (2), Okręgu Żarsko-Trzebnicko-Ostrzeszowskim (2.1.), Podokręgu Dalkowskim (2.1.2), natomiast fragment gminy położony w Pasie Kotlin Podgórskich zaliczany jest do: Krainy Śląskiej (6), Okręgu Niziny Śląsko-Łużyckiej (6.1.) i Podokręgu Równina Szprotawska (2.1.2).

Pod względem położenia przyrodniczo-leśnego, według zaktualizowanej regionalizacji przyrodniczo-leśnej Trampler (1990) lasy obrębu Kaźmierzów położone są w V Śląskiej krainie przyrodniczo-leśnej, 1 Dzielnicy Równiny Dolnośląskiej, Mezonegion Bory Dolnośląskie.¹⁰

Generalny, morfologiczny podział gminy oraz uwarunkowania przyrodnicze odzwierciedlają intensywność pokrycia terenu szatą roślinną, zwłaszcza zielenią wysoką, jak również jej charakter. Aktualny obraz szaty roślinnej jest w dużym stopniu wynikiem działalności człowieka i doszło do znacznego zniekształcenia środowiska roślinnego w stosunku do stanu naturalnego. Pierwotna roślinność uległa prawie całkowitej zmianie, albowiem miejsce lasów zajęły pola uprawne. Roślinność naturalna w znaczącym stopniu została zastąpiona przez roślinność synantropijną (w tym roślinność segetalną związaną z terenami upraw polowych).

Analizowany obszar nadal w 100% pozostaje aktywny biologicznie, mimo że zaznacza się coraz większa urbanizacyjna presja człowieka. Charakterystyczną roślinnością analizowanego obszaru są wtórne zbiorowiska drzewiaste, zaroślowe, pastwiskowe, synantropijne (głównie segetalne) oraz wodne i przywodne.

W obrębie analizowanego obszaru użytki rolne (grunty orne i pastwiska) nie są już użytkowane rolniczo. Jest to częściowo zadrzewiony rolniczy odłóg, szczególnie w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych. Zatem obszary aktywne biologicznie to głównie teren, na którym ma miejsce zaniechanie aktywności rolniczej i w zróżnicowanym stopniu postępująca naturalna sukcesja wtórna, czyli podnoszenie bioróżnorodności. Na odłogowanych gruntach porolnych, w wyniku postępującej sukcesji wtórnej, powstają bowiem leśne zbiorowiska zastępcze, w których dominują kompleksy sosnowe i sosnowo-brzozowe z dużym udziałem czeremchy amerykańskiej *Padus serotina*.

¹⁰ Na podstawie *Uproszczonego planu urządzania lasów nie będących własnością Skarbu Państwa położonych na terenie wsi Kaźmierzów wg stanu na 30.05.2014 r. na okres 01.01.2015 – 31.12.2024 r.*

Reprezentantem zieleni jest zarówno zieleń wysoka jak i niska. Podstawowym skupiskiem zieleni wysokiej na analizowanym obszarze są cztery kompleksy leśne (trzy lasy mieszane świeże i jeden bór mieszany świeży) o zróżnicowanej niewielkiej powierzchni od 0,6 ha do 2,0 ha występujące w północnej i centralnej jego części, gdzie głównym gatunkiem lasotwórczym lasów jest dąb, a boru - sosna. Są to lasy pełniące funkcję gospodarczą. Trzy kompleksy leśne to zrzęb, a tylko jeden to las mieszany świeży z dębowym drzewostanem w wieku 50 lat.¹¹ Na szczególną uwagę zasługują również zadrzewienia o różnym stopniu zwartości (charakter lasu mają zadrzewienia na północno-wschodnich krańcach terenu badań). Warto zaznaczyć, iż tereny leśne i zadrzewione pełnią ważną funkcję w środowisku – są drobnymi korytarzami ekologicznymi dla zwierząt, miejscem lęgów ptactwa, utrzymują wilgoć, zapobiegają erozji gleb, wytwarzają tlen oraz urozmaicają rolniczy krajobraz obszaru badań.

Reprezentantem zieleni jest przede wszystkim zieleń niska. Reprezentuje ją zieleń antropogenna charakterystyczna dla terenów użytkowanych rolniczo (niezadrzewiony odłóg rolniczy i pastwisko). Na mniej żyznych gruntach odłogowanych pól uprawnych, wykształciły się wtórnie zbiorowiska psammofilnych muraw *Corynephorretalia canescentis*. Są to zbiorowiska ubogie, spotkać można na nich kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium*.

Kompleksy leśne, zadrzewienia o zróżnicowanym stopniu zwartości, szpalery, skupiska i grupy drzew oraz zieleń śródpolna w postaci pojedynczych drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie dróg i w obrębie terenu badań oraz zieleń nadwodna znacząco podnoszącą bogactwo przyrodnicze szaty roślinnej analizowanego obszaru.

Coraz większego znaczenia nabiera roślinność synantropijna, głównie ze względu na szybki wzrost liczby gatunków i zajmowanej przez nie powierzchni. Jest to roślinność związana z działalnością człowieka (np. z uprawami rolnymi, zabudową, szlakami komunikacyjnymi). Ich zróżnicowanie jest związane z wilgotnością i żyznością siedlisk. Zbiorowiska takie wypierają roślinność naturalną, co jest zjawiskiem niekorzystnym.

3.1.8. Świat zwierząt

Występowanie zwierząt ściśle związane jest ze zbiorowiskami roślinnymi, w których znajdują pożywienie i schronienie.

Na analizowanym obszarze występuje przede wszystkim fauna siedlisk lądowych, reprezentowana głównie przez drobną faunę (szczególnie gryzonie, powszechnie występujące ptaki i owady). Dominuje fauna charakterystyczna dla terenów rolniczych, których bogactwo zależy od stopnia mozaikowości terenu i intensywności prowadzonej na tych obszarach działalności antropogenicznej. Zbiorowiska pastwiskowe zwabiają wiele gatunków owadów, także z innych siedlisk, żywiących się nektarem i pyłkiem kwiatowym. Na nieużytkach i polach uprawnych występują duże, drapieżne chrząszcze, głównie z rodziny biegaczowatych. Na obszarach rolniczych spotykamy ptaki pochodzące z różnych biomów roślinności. Dominują głównie gatunki leśne, które przystosowały się do śródpolnych zadrzewień i drzew rosnących wzdłuż szlaków komunikacyjnych itp. Najbardziej charakterystycznymi ptakami są gatunki pochodzenia lasostepowego i stepowego, które unikają obszarów leśnych.

Ponadto może występować również fauna siedlisk wodnych i nadwodnych bezpośrednio związana z ciekami wodnymi Sucha Górna przepływającym przez północne krańce analizowanego obszaru.

3.1.9. Prawne formy ochrony przyrody oraz obszar Natura 2000

Na obszarze objętym opracowaniem nie występują żadne obszarowe prawne formy ochrony przyrody w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 ze zmianami). Najbliższe obszary chronione to położone na zachód od analizowanego obszaru:

- Przemkowski Park Krajobrazowy – w odległości 10 km,
- rezerwat przyrody Stawy Przemkowskie - w odległości 15 km,

¹¹ Na podstawie Uproszczonego planu urządzania lasów nie będących własnością Skarbu Państwa położonych na terenie wsi Kaźmierzów wg stanu na 30.05.2014 r. na okres 01.01.2015 – 31.12.2024 r.

- obszar Natura 2000 Ptasi *Bory Dolnośląskie* PLB 020005 – w odległości 12 km,
- obszar Natura 2000 Siedliskowy *Jelonek Przemkowski* PLH020097 – w odległości 13 km.

W granicach analizowanego obszaru nie występują obiekty przyrody chronione prawem - pomniki przyrody).

Na analizowanym terenie w ramach *Inwentaryzacji przyrodniczej gminy Polkowice z 2012 r.* udokumentowano stanowiska chronionych gatunków zwierząt, podlegające ochronie tj.:

- *ropucha szara (rop.sza.)* – podlega częściowej ochronie gatunkowej;
- *borowiec wielki (bor.wie.)* – podlega ścisłej ochronie gatunkowej;
- *jarzębatka (A307)* – mały ptak wędrowny; podlega ścisłej ochronie gatunkowej;
- *gąsiorek (A338)* – podlega ścisłej ochronie gatunkowej.

Na rysunku *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice* przedstawiono lokalizację stanowisk zwierząt zinwentaryzowanych na terenie gminy Polkowice (w nawiasie zamieszczono symbole poszczególnych gatunków oznaczone na rysunku. Stanowiska te wymagają weryfikacji.

W granicach analizowanego obszaru zinwentaryzowano także stanowisko rośliny gatunku śniedek baldaszkowaty (śni.bal.) – gatunek podlegający w Polsce ścisłej ochronie gatunkowej do 2014 r.

Nie występują siedliska chronione na podstawie rozporządzenia z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713).

3.1.10. Walory krajobrazowe

Analizowany obszar położony jest w zasięgu krajobrazu terenów otwartych i półotwartych stanowiących mozaikę środowisk polno-łąkowych i zadrzewionych. W jego granicach brak obiektów dysharmonijnych. W przestrzeni akcentują się niewielkie powierzchniowo kompleksy leśne, niewielkie zadrzewienia oraz teren z oczkiem wodnym w jego centralnej części. Dominantą otoczenia jest szyb kopalni Sieroszowice SW-1 Jan Wyżykowski, usytuowany na północ od obszaru badań.

Wprawdzie wartość obszaru pod względem krajobrazowym jest przeciętna, nie mniej jednak ze względu na enklawy lasu i zadrzewienia nie jest on pozbawiony całkowicie walorów krajobrazowych.

3.1.11. Powiązania przyrodnicze

Powiązania ekologiczne (migracje roślin i zwierząt) opierają się na systemie terenów przyrodniczo aktywnych, przenikających dany obszar, umożliwiających przyrodnicze powiązania funkcjonalne w płaszczyźnie horyzontalnej.

Systemy przyrodnicze funkcjonujące w krajobrazie mają strukturę węzłowo-pasmową. Węzły, które stanowią zwarte, (zazwyczaj) wielkopowierzchniowe ekosystemy leśne, odgrywają rolę zasilającą w funkcjonowaniu systemu, zaś pasma w postaci korytarzy, ciągów ekologicznych (obniżenia dolinne) to strefy pełniące rolę łączników między węzłami. Zatem powiązania przyrodnicze z otoczeniem oraz ciągłość ekosystemów ekologicznych zapewniają doliny rzeczne oraz ekosystemy leśne.

Analizowany obszar posiada średnio korzystne położenie przyrodnicze. Od strony zachodniej oddzielony jest on strategiczną arterią komunikacyjną – drogą ekspresową S3, od strony północnej - obiektami kopalni Sieroszowice, a od strony wschodniej - linią kolejową, które stanowią bariery w powiązaniach ekologicznych.

Zasadniczą rolę w utrzymywaniu połączeń przyrodniczych analizowanego obszaru z szerszym otoczeniem stanowi ciek wodny Sucha Górna przepływająca przez jego północne krańce i dalej na zachód pod drogą ekspresową S3 łącząc się z układem hydrograficznym Szprotawy. To ważny sięgacz ekologiczny łączący poszczególne ogniwa systemu przyrodniczego w północnej części analizowanego obszaru.

Istniejące w granicach terenu badań kompleksy leśne stanowią ważne węzły przyrodnicze (funkcja zasilająca), z którymi bezpośrednie i pośrednie powiązania wykazują zadrzewienia o różnym stopniu zwartości rosnące w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Ich rola jest nie do przecenienia.

Na analizowanym obszarze nastąpiło zaniechanie aktywności rolniczej (odłogowane użytki rolne) i na części jego powierzchni w zróżnicowanym stopniu ma miejsce postępująca naturalna i spontanicznie sukcesja wtórna (zadrzewienia), czyli podnoszenie bioróżnorodności. Bogactwo przyrodnicze analizowanego obszaru podnosi także zieleń wysoka w postaci szpalerów, skupisk i grup drzew oraz zieleń śródpolna w postaci pojedynczych drzew.

Tereny zadrzewione oraz szpalery drzew pełnią ważną funkcję w środowisku. Nie mniej jednak prowadzona polityka przestrzenna na obszarze badań pozwala wysnuć wniosek, iż zmiany w jego obrębie idą w kierunku degradacji bioróżnorodności (zwiększanie się obszarów zabudowanych), a nie zaś jej zwiększaniu (rozwój zieleni wysokiej).

Ponadto na uwagę zasługuje bezpośrednie sąsiedztwo od południowego zachodu i południa. Od południowego - zachodu przylega kompleks zieleni rosnący na historycznym cmentarzu, zaś od południa teren badań graniczy z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, która ze względu na zieleń towarzyszącą umożliwia przenikanie i migrację zwierząt i roślin.

Powiązania klimatyczne obszaru badań z otoczeniem dotyczą zmian właściwości powietrza pod względem fizycznym (temperatura i wilgotność) oraz chemicznym (nośnik pierwiastków chemicznych w zależności od przepływu nad określonymi obszarami), modyfikowanych układem zabudowy i zielenią wysoką. Warunki wietrzne terenu w tym rejonie modyfikują dolina Suchej Górnej i Moskorzynki. Negatywny wpływ na warunki klimatyczne pod względem zanieczyszczeń ma sąsiednia droga ekspresowa S3, oraz obiekty przemysłowe gminy Polkowice.

3.2. Charakterystyka istniejącego stanu zagospodarowania i użytkowania

Obszar objęty opracowaniem obejmuje fragment gminy Polkowice położony w obrębie Kaźmierzów pomiędzy drogą ekspresową S3 (zachód) i bocznicą kolejową (wschód). Powiązania komunikacyjne z szerszym otoczeniem w ramach gminy czy powiatu a nawet kraju zapewnia droga powiatowa nr 1135D przebiegająca wzdłuż południowo-wschodniej granicy oraz droga gminna stanowiąca bezpośrednie i pośrednie sąsiedztwo od północy i północno-zachodu.

Obecnie cechuje go brak zainwestowania. Nadal jest on wolny od wszelkich naniesień kubaturowych. W 100% pozostaje aktywny przyrodniczo w leśnym, rolniczym (niezadrzewione i zadrzewione odłogi rolnicze oraz pastwiska użytkowaniu, a w części północnej również i w wodnym (ciek wodny Sucha Górna).

Bezpośrednie i pośrednie sąsiedztwo analizowanego obszaru jest bardzo zróżnicowane funkcjonalnie. Za północną granicą zlokalizowany jest zakład górniczy Polkowice-Sierszowice, a prowadząca z niego do huty bocznicą kolejowa przebiega wzdłuż północno-wschodniej granicy terenu badań. Od południa sąsiaduje z terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, nieczynnego cmentarza i droga powiatową nr 1135D. Od zachodu sąsiedztwo stanowi droga ekspresowa S3, a od północno-zachodu tereny lasów i zadrzewione, za którymi przebiega droga gminna.

3.3. Jakość i źródła zagrożeń środowiska przyrodniczego

Jakość podstawowych komponentów środowiska, które pośrednio mogą wpływać na stan środowiska biotycznego oraz warunki życia ludzi to:

3.3.1. Jakość powietrza atmosferycznego

Na stan powietrza atmosferycznego w analizowanym obszarze wpływają: system komunikacyjny, przemysł (w tym energetyczny), system grzewczy oraz rolnictwo, czyli liniowe, punktowe oraz powierzchniowe źródła zanieczyszczeń. Do źródeł punktowych należą: przydomowe kotłownie i paleniska,

zakłady przemysłowe, natomiast źródła liniowe stanowią przede wszystkim drogi. Na stan powietrza atmosferycznego negatywnie mogą oddziaływać niewłaściwe praktyki rolnicze, takie jak: nieodpowiednie stosowanie nawozów oraz praktykowane wiosną i jesienią wypalanie traw i spalanie odpadów ogrodowych.

Głównym źródłem zanieczyszczeń w analizowanym obszarze spośród wyżej wymienionych są zanieczyszczenia związane z bezpośrednim sąsiedztwem od zachodu w postaci drogi ekspresowej S3. Zanieczyszczenia komunikacyjne obejmują takie substancje jak: tlenek azotu i węgla, dwutlenek węgla, lotne związki organiczne, pyły zawieszone zawierające szkodliwe związki tj. ołów, kadm, nikiel. Emisja ta wraz z postępującym zwiększaniem się ilości pojazdów wykazuje tendencję wzrostową. Jest ona szczególnie uciążliwa dla ludzi, ponieważ emisje są emitowane na poziomie oddychania. Jednym ze skutków emisji spalin jest wzrost ilości ozonu w okresie lata. Liniowym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego jest także przemysłowa linia kolejowa KGHM Polska Miedź S.A. stanowiąca bezpośrednie sąsiedztwo od wschodu, łącząca zakłady i szyby kopalniane zlokalizowane w Lubinie, Polkowicach i Jerzmanowej, i której eksploatacja odbywa się przede wszystkim na potrzeby przemysłu miedziowego.¹²

Sąsiednia zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna jest zaś źródłem uciążliwości powierzchniowej (procesy spalania paliw stałych, głównie węgla, na potrzeby grzewcze zabudowy) - tzw. „niskie emisje”. Sąsiednie Zakłady Górnicze „Polkowice – Sierszowice” zostały zaliczone do jednych z ważniejszych punktowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, występujących na obszarze gminy.

Stan jakości powietrza atmosferycznego na obszarze gminy Polkowice monitorowany jest m.in. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W stacji pomiarowej zlokalizowanej na ul. Kasztanowej w Polkowicach prowadzone są pomiary stężeń zanieczyszczeń pyłowych: ołowiu, kadmu, niklu, arsenu, węglowodorów wielopierścieniowych - WWA/B(a)P i stężenia 24-godzinne pyłu zawieszonego PM10. Niezależnie od tego, monitoring stanu powietrza atmosferycznego prowadzi też KGHM Polska Miedź S.A. (punkty pomiarowe zlokalizowane w rejonie OUOW „Żelazny Most” np. w Tarnówku). Ponadto w 2019 r. gmina uruchomiła własny system monitoringu jakości powietrza. Badania przeprowadzone przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w latach 2019-2020 dotyczące pomiarów stężeń zanieczyszczeń pyłowych - pyłu zawieszonego PM10; ołowiu, kadmu, niklu, arsenu w pyłach PM10, na stacji w Polkowicach przy ul. Kasztanowej, wykazały brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych. W okresie tym zanotowano natomiast przekroczenia w stosunku do benzo(a)pirenu w pyłach PM10.¹³

Zgodnie z *Roczną oceną jakości powietrza* gmina Polkowice wraz z całym powiatem polkowickim została zaliczona do strefy dolnośląskiej, która w 2020 r. w odniesieniu do kryterium ochrony zdrowia ludzi wykazała następujące klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń: klasa A - SO₂, NO₂, CO, benzen, Pb, Cd, Ni; klasa C1 - PM_{2,5} (poziom dopuszczalny w II fazie; faza I - strefa uzyskała klasę A); klasa C - ozon (dla poziomu celu długoterminowego strefa uzyskała klasę D2), PM₁₀, As, benzo(a)piren. W odniesieniu do kryterium ochrony roślin strefa dolnośląska pod względem zanieczyszczenia SO₂, NO_x oraz ozonu została zaliczona do klasy A. Dla osiągnięcia przez ozon poziomu celu długoterminowego strefa uzyskała klasę D2.¹⁴

3.3.2. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Obecnie ważnym problemem ochrony środowiska jest ochrona zasobów wodnych. Analizowany obszar położony jest w zasięgu dwóch zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) - rzecznych Nr RW600010164369 *Kłębanówka* - północna część obszaru badań oraz Nr RW60001015269 *Moskorzynka* - południowa część obszaru badań.

¹² Zgodnie z *Programem ochrony środowiska dla gminy Polkowice na lata 2021-2025 z perspektywą na lata 2026-2029* - załącznik nr 1 do uchwały Nr XLI/442/21 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 22 grudnia 2021 r.

¹³ Zgodnie z *Programem ochrony środowiska dla gminy Polkowice na lata 2021-2025 z perspektywą na lata 2026-2029* - załącznik nr 1 do uchwały Nr XLI/442/21 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 22 grudnia 2021 r.

¹⁴ Zgodnie z *Roczną oceną jakości powietrza w województwie dolnośląskim. Raport wojewódzki za rok 2020*. GIOŚ, RWMS we Wrocławiu, Wrocław 2021 r.

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*¹⁵ obie ww. JCWP zostały ostatecznie zaliczone do naturalnej części wód. Na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i analizy eksperckiej stanu ustalono umiarkowany stan ekologiczny oraz zły ogólny stan wód. Stan chemiczny nie był badany.

W *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* dla jednolitych części wód powierzchniowych zostały ustalone cele środowiskowe z uwzględnieniem ich aktualnego stanu.¹⁶ Dla JCWP, w obrębie których położony jest analizowany obszar ustalono umiarkowany stan ekologiczny oraz dobry stan chemiczny. Osiągnięcie celów środowiskowych w wyznaczonym czasie jest jednak zagrożone.

Na podstawie przeprowadzanego monitoringu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) rzecznych i uzyskanych wyników badań, dla JCWP w obrębie których leży analizowany obszar dokonano następującej klasyfikacji (oceny):¹⁷

- *Kłębanówka* - umiarkowany stan ekologiczny oraz zły ogólny stan ww. JCWP, stan chemiczny nie był badany (punkt pomiarowo - kontrolny na terenie miasta Kłębanowice); rokiem najstarszych i najnowszych badań jest rok 2018;
- *Moskorzynka* - umiarkowany stan ekologiczny oraz zły ogólny stan ww. JCWP, stan chemiczny nie był badany (punkt pomiarowo-kontrolny - ujście do Rudnej); rokiem najstarszych i najnowszych badań jest rok 2017.

W 2020 roku dla JCWP *Moskorzynka* nie dokonano klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a wyłącznie klasyfikacji wskaźników jakości wód.¹⁸

Według nowego podziału Polski na 174 Jednolite Części Wód Podziemnych, który obowiązuje od 2022 r., gmina Polkowice leży w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych - nr PLGW600077 i PLGW600078. Przez analizowany obszar przebiega granica ww. JCWPd.

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*¹⁹ celem środowiskowym dla ww. JCWPd na lata 2022-2027 jest dobry stan ilościowy i chemiczny charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych, natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych.

W 2019 r. dla JCWPd PLGW600077 i PLGW600078 ustalono dobry stan chemiczny i ilościowy oraz ogólny stan wód. Nie ustalono odstępstw czasowych, ale JCWPd PLGW600078 jest zagrożona chemicznie nieosiągnięciem celów środowiskowych.²⁰

3.3.3. Klimat akustyczny

Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska, charakteryzującym się dużą ilością i różnorodnością źródeł oraz powszechnością występowania. Emisja hałasu na terenie gminy Polkowice jest związana głównie z komunikacją drogową i kolejową oraz przemysłem. Nadmierny hałas powodowany jest przede wszystkim przez ruch drogowy, zwłaszcza na drodze ekspresowej S3, która przebiega wzdłuż zachodniej granicy

¹⁵ Dz. U. z 2023 r., poz. 335

¹⁶ Przy wyznaczaniu celów środowiskowych dla wód powierzchniowych na IV cykl planistyczny (2022-2027) bazowano na procedurze przyjętej w poprzednim cyklu (2016-2021).

¹⁷ Na podstawie Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu opublikowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (<https://www.gios.gov.pl/pl/stansrodowiska/monitoring-wod>).

¹⁸ Zgodnie z Klasyfikacją wskaźników jakości jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2020 – tabela opublikowaną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (<https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-wod>).

¹⁹ Dz. U. z 2023 r., poz. 335

²⁰ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=GW600077> oraz
<http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=GW600078> (dostęp na 07.06.2023 r.)

analizowanego obszaru. O poziomie hałasu komunikacyjnego decyduje bardzo wiele czynników: natężenie ruchu pojazdów, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, płynność ruchu pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, rodzaj i szerokość drogi, ukształtowanie terenu, rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy, odległość pierwszej linii zabudowy od skraju jezdni. Hałas jest uznawany za czynnik, który w największym stopniu wpływa na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku ludzi. Nadmierny hałas może wywoływać niekorzystne zmiany w organizmie człowieka.

Zgodnie z *Programem ochrony środowiska przed hałasem dla dróg krajowych oraz części dróg wojewódzkich i gminnych województwa dolnośląskiego województwa dolnośląskiego*²¹ na terenie gminy Polkowice zidentyfikowano trzy obszary zagrożone hałasem, po jednym w miejscowości Polkowice, Kaźmierzów, Biedrzychowa.

Z udostępnionych przez GDDKiA Oddział we Wrocławiu (pismo z 17.01.2023 r. znak O.WR.Z-3.439.37.2022.1.ab) map imisyjnych (wskaźnik L_N i L_{DWN}) sporządzonych w ramach *Strategicznej mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie dolnośląskim* (kwiecień 2022 r. – IV edycja map hałasu) wynika, iż na analizowanym obszarze imisje hałasu od drogi ekspresowej S3 rozkładają się następująco:

- wskaźnik L_N - od 55,0-59,9 dB w części zachodniej do 50,0 – 54,9 dB w części południowo-zachodniej, centralnej i północno-zachodniej;
- wskaźnik L_{DWN} – od 65,0 – 69,9 dB na krańcach zachodnich do 55,0 – 59,9 dB w części południowo-zachodniej, centralnej i północnej.

3.3.4. Zanieczyszczenie gleb i ich degradacja

Możemy się spodziewać zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi (głównie ołowiem) wzdłuż układu komunikacyjnego (droga ekspresowa S3) stanowiącego bezpośrednie sąsiedztwo dla analizowanego obszaru. Analizowany obszar nie znajduje się na obszarze wpisanym do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.²²

3.3.5. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii w środowisku

Na analizowanym obszarze ryzyko wystąpienia poważnych awarii w środowisku wiąże się z ciągami komunikacyjnymi, którymi mogą być przewożone materiały niebezpieczne. W przypadku katastrofy mogą wystąpić nadzwyczajne zagrożenia środowiska, które spowodują zanieczyszczenie wód, gleb oraz będą stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców.

Zgodnie z informacją WIOŚ we Wrocławiu, na terenie gminy Polkowice zlokalizowany jest jeden zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) – KGHM Polska Miedź S.A Oddział ZWR w Polkowicach Rejon Polkowice oraz jeden zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) – KGHM Polska Miedź S.A Oddział ZWR w Polkowicach Rejon Rudna.²³ Oba zakłady są oddalone w znaczącej odległości od granic analizowanego obszaru.

3.3.6. Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym obszarze nie występuje zagrożenie powodziowe, w rozumieniu przepisów odrębnych.

²¹ Przyjęty uchwałą nr XII/288/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 24 października 2019 r.

²² Na podstawie danych udostępnionych przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska pod adresem <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> (dostęp na 13.06.2023 r.)

²³ Zgodnie z *Programem ochrony środowiska dla gminy Polkowice na lata 2021-2025 z perspektywą na lata 2026-2029* – załącznik nr 1 do uchwały Nr XLI/442/21 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 22 grudnia 2021 r.

3.3.7. Zagrożenie związane z działalnością górniczą

W związku z eksploatacją złóż miedzi przez KGHM Polska Miedź S.A. w analizowanym obszarze mogą występować: deformacje powierzchni terenu, emisja innych związków chemicznych, powstanie odpadów po flotacyjnych, odwodnienie. Na całym analizowanym obszarze występuje lej depresji w głównym użytkowym i w pierwszym poziomie wodonośnym.²⁴

W dokumencie pt. *Opracowanie prognozy wpływów eksploatacji górniczej dla potrzeb sporządzania Informacji o Wpływach Eksploatacji Górniczej (IWEG) dla terenów górniczych KGHM* (Wrocław, luty 2021, KGHM CUPRUM Centrum Badawczo - Rozwojowe) zawarto prognozy oddziaływań górniczych, zgodnie ze stanem aktualnym w okresie sporządzania analizowanego projektu Studium... Przywołane opracowanie obszar badań zalicza do 0 i I kategorii terenu górniczego. Większość jego powierzchni leży w strefie 0 powodując, iż w zasięgu I jest jedynie fragment południowo wschodni (około ¼ obszaru). Dynamiczny wpływ na powierzchnię ziemi jest określany strefami sejsmicznymi. Cały analizowany obszar leży w zasięgu II strefy sejsmicznej Legnicko Głogowskiego Okręgu Miedziowego.

3.4. Dziedzictwo kulturowe, zabytki i krajobraz kulturowy

W granicach analizowanego obszaru nie występują obiekty i obszary dziedzictwa kulturowego – brak obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków czy gminnej ewidencji zabytków. Nie udokumentowano również stanowisk archeologicznych.

Nie występują również elementy zagospodarowania przestrzennego, dla których należy ustalić zasady ochrony dóbr kultury współczesnej, jak również krajobraz kulturowy wymagający ochrony.

3.5. Dotychczasowe zmiany środowiska i potencjalne dalsze zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Zmiany warunków siedliskowych i krajobrazowych dotyczą zmiany użytkowania poprzez zagospodarowanie związane z prowadzeniem gospodarki rolnej i leśnej oraz z wytyczeniem wzdłuż zachodniej granicy obszaru badań drogi szybkiego ruchu. Zmiany w skali ponadlokalnej istotne dla analizowanego terenu to: pogorszenie stanu czystości powietrza, zubożenie walorów krajobrazowych, zmiany środowiska na skutek podziemnej eksploatacji surowców, zmiany poziomu wód podziemnych i wzrost ich zanieczyszczenia.

Stale postępują zmiany walorów przyrodniczo - krajobrazowych, szaty roślinnej, warunków siedliskowych, pogarszanie się warunków gruntowo – wodnych. Nie mniej jednak w ostatnich latach odnotowuje się zmiany pozytywne związane z podejmowaniem działań na rzecz poprawy jakości powietrza atmosferycznego i wód powierzchniowych.

Ponadto zmiany w analizowanym obszarze wiążą się również z wytyczeniem wzdłuż zachodniej jego granicy drogi ekspresowej S3, która ma szerokie spektrum oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska obszaru badań.

W przypadku braku realizacji analizowanego dokumentu, środowisko nie pozostanie na obecnym poziomie funkcjonowania. Będzie poddawane działaniu zarówno procesów naturalnych jak i antropogenicznych. Wobec braku znaczących lokalnych czynników modelujących przyrodnicze środowisko, zasadniczy wpływ na jego kształtowanie będzie odgrywała działalność człowieka.

Dotychczasowy charakter obszaru, który stanowi przedmiot poniższego opracowania wskazuje na kierunek zmian zachodzących w środowisku. Na znaczącej powierzchni nadal pozostanie on w leśnym i rolniczym użytkowaniu z postępującą naturalnie i spontanicznie sukcesją wtórną (zadrzewienia), szczególnie w bezpośrednim i pośrednim sąsiedztwie kompleksów leśnych. Ponadto nadal rozprzestrzeniać się będzie roślinność synantropijna. Jedynie na północno-wschodnich krańcach mogą pojawić się zmiany

²⁴ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=GW600077> oraz
<http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=GW600078> (dostęp na 07.06.2023 r.)

w zakresie kubaturowym.

Gospodarowanie przestrzenią w granicach analizowanego obszaru odbywać się będzie nadal na podstawie prawa miejscowego. Od 2019 r. dla obszaru badań obowiązuje bowiem miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – uchwała Nr IX/91/19 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 21 maja 2019 roku – zgodnie z którym został on niemalże w całości wyłączony z możliwości urbanizacyjnych. Przeznaczono go przede wszystkim pod funkcje rolnicze z całkowitym zakazem zabudowy (w tym związanej z produkcją rolniczą). Wszystkie kompleksy leśne zostały zachowane w dotychczasowym leśnym użytkowaniu. Teren do urbanizacji – pod obiekty produkcyjne, składy i magazyny oraz zabudowę usługową, został wyznaczony jedynie na północno-wschodnich krańcach analizowanego obszaru.

Brak realizacji projektu Studium... skutkować będzie utrudnieniem w zagospodarowaniu i spowolnieniem rozwoju gospodarczego terenów położonych w obrębie Kaźmierzów w bezpośrednim sąsiedztwie ważnego i znacząco oddziaływującego na środowisko ciągu komunikacyjnego jakim jest droga ekspresowa S3 - po jej wschodniej stronie. Należy mieć na uwadze, że zgodnie z ustaleniami obowiązującego Studium... przyjętym uchwałą Rady Miejskiej w Polkowicach Nr LVII/618/23 z dnia 28 lutego 2023 r. rozwój gospodarczy terenów będzie postępował wzdłuż drogi ekspresowej S3 - po jej zachodniej stronie.

4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Projekt Studium... swoim zasięgiem obejmuje zaledwie jeden obszar o charakterze wielkopowierzchniowym położony na północnym krańcu gminy Polkowice i w północnej części obrębu Kaźmierzów w bezpośrednim sąsiedztwie drogi ekspresowej S3 (zachód) pomiędzy węzłami Głogów Południe na północy oraz Polkowice Północ na południu mających pełne relacje oraz bocznicę kolejowej (wschód) obecnie służącej transportowi urobku z kopalni miedzi zlokalizowanej na północy - zabudowa towarzysząca szybowi kopalni SW-1 „Jan Wyżykowski”. Dokładnie swoim zasięgiem obejmuje jedynie jedną działkę nr 179/33 o powierzchni ok. 81,7 ha. Zatem granice terenu badań tożsame są z granicami ewidencyjnymi ww. działki. Jest to teren niezainwestowany pozostający głównie w rolniczym, a także leśnym użytkowaniu.

Zgodnie z przyjętą w Studium... polityką rozwoju przestrzennego gminy dla właściwego wykorzystania terenu obszar gminy został podzielony na funkcjonalne jednostki terenowe (teren), dla których określono przeważające przeznaczenie (podstawowe funkcje terenów), funkcje dopuszczalne oraz sposoby i zasady zagospodarowania.

Jako główny kierunek zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenu Studium... zakłada dalszy rozwój przestrzenny zainwestowania, w tym zabudowy mieszkaniowej i obiektów aktywności gospodarczej, oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej zgodnie z zasadami określonymi w Studium.... Przyrost terenów osadniczych o charakterze mieszkaniowym powinien polegać przede wszystkim na dopełnianiu i intensyfikacji zagospodarowania istniejących układów, a dopiero potem na wyznaczaniu nowych terenów zainwestowanych w bezpośrednim sąsiedztwie granic istniejących terenów osadniczych. Niedopuszczalne jest rozpraszanie nowej zabudowy poza skupione układy osadnicze. Rozwój drobnej działalności gospodarczej możliwy jest w granicach większości jednostek osadniczych wsi oraz na wybranych obszarach miasta, zaś rozwój aktywności gospodarczej o charakterze ponadlokalnym w strefach rozwoju funkcji przemysłowo-usługowych.

Na znaczącym obszarze gminy (niemalże cały obszar gminy) projekt Studium... nadal kontynuuje główne kierunki polityki przestrzennej gminy przyjęte w 2023 r. przez Radę Miejską w Polkowicach Nr LVII/618/23 z dnia 28 lutego 2023 roku. Już do pierwotnej wersji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice z 2014 r.²⁵ wprowadzono ustalenia, które wpłyną pozytywnie na stan i funkcjonowanie poszczególnych komponentów środowiska. Obejmują one m.in. ustalenia dotyczące analizowanego obszaru, w tym:

²⁵ przyjęta przez Radę Miejską w Polkowicach uchwałą Nr XXXVI/418/14 z dnia 16 kwietnia 2014 r.

- przyjęcie zrównoważonego rozwoju jako podstawowego kierunku rozwoju gminy z poszanowaniem i ochroną walorów przyrodniczych;
- postulat kształtowania zabudowy i wprowadzanie obiektów technicznych na terenach otwartych z uwzględnieniem potrzeb zachowania walorów krajobrazowych;
- dopuszczenie prowadzenia eksploatacji złóż rud miedzi zgodnie z koncesjami w sposób, który będzie ograniczał oddziaływanie tej eksploatacji na środowisko przyrodnicze oraz istniejące i planowane zagospodarowanie;
- zabezpieczenie przed nową zabudową bezpośredniego sąsiedztwa cieków wodnych;
- dążenie, w tym także na terenach przeznaczonych dla skoncentrowanej działalności gospodarczej, do zminimalizowania uciążliwości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, m.in. poprzez wprowadzanie proekologicznych technologii w procesach produkcyjnych oraz różnych urządzeń zabezpieczających;
- postulat rozwoju zagospodarowania terenów osadniczych i podnoszenia ich standardów w oparciu o prośrodowiskową infrastrukturę techniczną o wysokim standardzie technologicznym (w tym systemy ogrzewania);
- ochrona wód podziemnych i powierzchniowych m.in. poprzez sukcesywne porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach zainwestowanych oraz uporządkowanie gospodarki odpadami;
- obowiązek realizacji w planach miejscowych na terenach aktywności gospodarczej (tereny P) bezpośrednio sąsiadujących z istniejącymi i planowanymi terenami osadniczymi pasów izolacyjnych zmniejszających potencjalne uciążliwości lub dopuszczenie zainwestowania nie stanowiącego uciążliwość dla terenów osadniczych (np. usługowe);
- zalecenie stosowania rębni innych niż zupełne na obszarach, które stanowią naturalną ochronę przed uciążliwościami powodowanymi przez funkcjonowanie przemysłu oraz ruch komunikacyjny (w tym okolice Kaźmierzowa).

Głównym celem analizowanego projektu Studium..., w związku z koniecznością wyznaczenia nowych terenów dla potrzeb parku technologiczno-produkcyjno-logistycznego, jest wyznaczenie w obrębie Kaźmierzów na powierzchni ok. 82 ha terenu dla skoncentrowanej aktywności gospodarczej – dla funkcji przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów - **teren 4.P**. Powyższy zamysł jest konsekwencją atrakcyjnego komunikacyjnie położenia analizowanego obszaru – „w widłach” drogi ekspresowej S3 (przylega od zachodu) i bocznicy kolejowej (przylega od wschodu). Stanowić on będzie jednocześnie realizację postulatu zawartego w *Planie Zagospodarowania Województwa Dolnośląskiego*²⁶ mówiącym o realizacji obszarów nowych inwestycji o optymalnej lokalizacji, której sprzyja szczególnie dogodnie położenie pomiędzy drogą ekspresową S3 i postulowanym, w ww. *Planie...*, przebiegiem przyszłej linii kolejowej Polkowice-Nielubia.

W projekcie Studium... przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową zostało całkowicie wykluczone. W celu zapewnienia ochrony akustycznej zabudowie mieszkaniowo-usługowej, istniejącej i projektowanej w ramach terenu 1.MNU stanowiącego sąsiedztwo od południowego - zachodu, projekt Studium... wprowadza obowiązek realizacji strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż granic z terenami 1.MNU i 2.ZPc.

Projekt Studium... dokonuje również korekty zasięgu terenów z przewagą lasów i zalesień oraz obiektów gospodarki leśnej - **teren 2.ZL i 4.ZL** oraz wyznacza nowy **teren 5.ZL**, co w konsekwencji związane będzie z potrzebą przeprowadzenia na etapie opracowywania prawa miejscowego procedury wyłączeń leśnych i przyczyni się w konsekwencji do zmniejszenia wskaźnika lesistości.

Uwzględniając powyższe na obszarze objętym obecną zmianą projekt Studium... wyznacza generalnie dwie funkcje:

- teren dla skoncentrowanej aktywności gospodarczej – dla funkcji przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów – 4.P;

²⁶ Przyjętego uchwałą Nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16.06.2020 r.

- teren z przewagą lasów i zalesień oraz obiektów gospodarki leśnej – 2ZL, 4ZL, 5ZL.

Zagospodarowanie ww. terenów będzie odbywać się w oparciu o ustalenia szczegółowe określone dla poszczególnych terenów. Projekt Studium... generalnie wyznacza nowe kolejne tereny inwestycyjne, które powstaną kosztem powierzchni pozostającej dotychczas w rolniczym i częściowo w leśnym użytkowaniu. Ponadto projekt Studium... dodatkowo stwarza dogodne warunki lokalizacyjne dla przyszłych inwestorów w zakresie parametrów urbanistycznych kształtowania nowej zabudowy.

Z punktu widzenia nowo planowanych inwestycji na terenie dla skoncentrowanej aktywności gospodarczej – dla funkcji przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów (teren 4.P) projekt Studium... nie zakazuje lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Analizując powyższe, należy stwierdzić, iż na analizowanym obszarze mogą pojawić się przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Nie mniej jednak należy pamiętać, iż w zasadzie to władze gminy w ostateczności zdecydują jakie przedsięwzięcie, w tym znacząco czy potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w myśl przepisów odrębnych, pojawi się w obrębie terenu 4.P oraz ostatecznie zostanie zrealizowane. Zgodnie z obowiązującym prawodawstwem kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, należy bowiem do zadań własnych gminy.²⁷

Ponadto należy podkreślić, iż obecny etap – projekt Studium... to jedynie wskazanie kierunku działań w zakresie zabudowy i zagospodarowania terenu. Nie ma jeszcze miejsca przesądzenia, jaka konkretna inwestycja zostanie zrealizowana. Dlatego też na obecnym etapie nie możemy odnieść się do konkretnej inwestycji możliwej do pojawienia się w obrębie terenu 4.P.

Projekt Studium... nie rozstrzyga o możliwości realizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Należy bowiem podkreślić, iż obecny etap to sporządzanie projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D, który ma na celu wskazać jedynie kierunki działań w zagospodarowaniu analizowanego terenu. Ostatecznie zostaną one uszczegółowione, w tym ewentualny zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (zakładów o zwiększonym ryzyku lub zakładów o dużym ryzyku), w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Należy tutaj podkreślić, iż gmina podjęła działania inicjujące przystąpienie do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice - uchwała Nr L/536/22 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 17 sierpnia 2022 r.

Ustalenia projektu Studium... będą wiązały się z naruszeniem istniejącej zieleni wysokiej - będzie konieczna wycinka zbiorowisk leśnych. Inwestycja będzie wymagała wyłączenia z produkcji leśnej części powierzchni lasów rosnących w granicach analizowanego obszaru, chronionej prawnie przed zmianą użytkowania na cele nieleśne, która tak niezmiennie jest cenna w przestrzeni terenu badań jak i gminy. Generalnie są to różnych rozmiarów kompleksy leśne położone w obrębie terenów przeznaczonych do urbanizacji. Są to lasy gospodarcze – trzy kompleksy leśne to zrąb, a tylko jeden to las mieszany świeży z dębowym drzewostanem w wieku 50 lat²⁸, które już według obowiązującego dotychczas Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice częściowo zostały przeznaczone na cele nieleśne. Warto zaznaczyć, iż projekt Studium... nadal dwa kompleksy leśne pozostawia w dotychczasowym leśnym użytkowaniu, w tym ww. las mieszany świeży.

Polityka przestrzenna przyjęta w projekcie Studium..., jeśli zostanie zrealizowana, wpłynie na zmniejszenie wskaźnika lesistości terenu badań oraz spowoduje długotrwałe zaburzenia prowadzonej gospodarki leśnej w granicach analizowanego obszaru. **Nie mniej jednak należy podkreślić, iż obszar objęty projektem Studium... stanowi niespełna 0,5% powierzchni gminy.**

²⁷ Art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2023 r., poz. 977)

²⁸ Na podstawie Uproszczonego planu urządzania lasów nie będących własnością Skarbu Państwa położonych na terenie wsi Kaźmierzów wg stanu na 30.05.2014 r. na okres 01.01.2015 – 31.12.2024 r.

Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność.

Szczegółowy opis i wpływ ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska został zaprezentowany w rozdziale 7. *Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.*

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY z dnia 16 kwietnia 2004 r. O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze objętym projektem Studium... ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują ustanowione, ani projektowane obszary prawnie chronione w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 ze zmianami), Krajowego Systemu Obszarów Chronionych i Europejskiej Sieci Ekologicznej. Dlatego też nie ma potrzeby identyfikacji istotnych problemów dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ww. ustawy ani bezpośrednich oddziaływań projektowanych funkcji na takie obszary. Brak również obiektowych form ochrony przyrody tj. pomników przyrody.

Najbliżej względem analizowanego obszaru przebiegają granice obszaru Natura 2000 – Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków *Bory Dolnośląskie* PLB 020005 i Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk *Jelonek przemkowski* PLH 020005 – ok. 12,0 i 13,0 km. Nie mają one funkcjonalnego połączenia z analizowanym obszarem.

Położenie analizowanego terenu poza doliną Odry powoduje, iż nie leży on w zasięgu wykazanych w sieci ECONET obszarów węzłowych i korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym i krajowym. Nie mniej jednak warte uwagi są enklawy lasu i zadrzewienia oraz ciek wodny Sucha Górna przepływający przez północne krańce analizowanego obszaru i dalej na zachód pod drogą ekspresową S3 łącząc się z układem hydrograficznym Szprotawy.

Na analizowanym terenie w ramach *Inwentaryzacji przyrodniczej gminy Polkowice z 2012 r.* udokumentowano stanowiska chronionych gatunków zwierząt, podlegające ochronie tj.: ropucha szara (podlega częściowej ochronie gatunkowej), borowiec wielki (podlega ścisłej ochronie gatunkowej), jarzębatka (mały ptak wędrowny, który podlega ścisłej ochronie gatunkowej), gąsiorek (podlega ścisłej ochronie gatunkowej).

Uwzględniając powyższe w Prognozie podjęto próbę identyfikacji istotnych problemów dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* oraz bezpośrednich oddziaływań projektowanych funkcji na takie obszary.

Obecnie głównym problemem ochrony środowiska jest ochrona zasobów geologicznych, wodnych, glebowych i leśnych. Istotne z punktu widzenia projektowanej zmiany Studium... uwarunkowania środowiskowe wynikają z:

- położenia całego analizowanego obszaru w zasięgu udokumentowanego złoża surowców mineralnych rudy miedzi „Sieroszowice”;
- położenia północno-wschodniej i centralnej części w zasięgu udokumentowanego złoża soli kamiennej „Sieroszowice”;

- przepływu przez północną część analizowanego obszaru cieku wodnego Sucha Górna, mającego połączenie z układem hydrograficznym Szprotawy;
- występowania w granicach analizowanego obszaru gruntów leśnych chronionych prawem przed przeznaczeniem ich na cele nieleśne bez względu na klasę bonitacyjną i położenie administracyjne;
- występowania w granicach analizowanego obszaru lasów prywatnych chronionych na podstawie ustawy o lasach;
- występowania w granicach analizowanego obszaru zadrzewień znacząco podnoszących jego bioróżnorodność przyrodniczą;
- występowanie w granicach analizowanego obszaru stanowisk chronionych gatunków zwierząt, które podlegają ścisłej lub częściowej ochronie.

Ponadto na analizowanym obszarze problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji inwestycji dotyczą zagrożeń związanych z eksploatacją złóż miedzi przez KGHM Polska Miedź S.A. oraz oddziaływań drogi ekspresowej S3 stanowiącej bezpośrednią granicę od zachodu.

6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Główne zobowiązania międzynarodowe Polski w dziedzinie ochrony środowiska wynikają z jej członkostwa w Unii Europejskiej. Doku menty programowe UE wprowadzające koncepcję trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zasady ochrony środowiska do polityk krajowych to m.in.: Agenda 21; Strategia Lizbońska (obowiązywała do 2010 r.); Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu; *8 Program działań w zakresie środowiska do roku 2030* (8.EAP); Europejska Strategia Bioróżnorodności do 2030 r. „*Przywracanie przyrody do naszego życia*”.

Zobowiązania Polski w zakresie ochrony środowiska wynikają także z ratyfikowanych konwencji międzynarodowych m.in.: Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego; Konwencja z Espoo o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym; Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Nowego Yorku; Konwencja o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro; Protokół z Kioto do ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu; Europejska Konwencja Krajobrazowa we Florencji; Konwencja z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska.

Polska jako członek Unii Europejskiej, jest zobowiązana do implementacji całego prawodawstwa unijnego do krajowego systemu prawnego. Dyrektywy Unii Europejskiej, które są sukcesywnie wdrażane do polskiego prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska to m.in. dyrektywa: 2001/42/WE; 2000/60/WE; 2006/118/WE; 2001/81/WE; 96/62/WE; 2008/50/WE; 2009/28/WE; 2002/49/WE; 2008/98/WE; 2004/35/WE; 2003/4/WE; 2003/35/WE.

Najważniejszym dokumentem prawnym w Polsce jest *Konstytucja Rzeczypospolitej Polski*, która w artykule piątym uznaje zrównoważony rozwój jako zasadę, którą kierować powinno się Państwo.

Podstawowym dokumentem programowym na szczeblu krajowym w zakresie ochrony środowiska jest uchwalona w 2001 roku *"II Polityka Ekologiczna Państwa"*. Jej głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju, przy założeniu, że skuteczna regulacja i reglamentacja korzystania ze środowiska nie dopuści do powstania zagrożeń dla jakości i trwałości zasobów przyrodniczych. Zakłada ona, że niepodważalnym kryterium obowiązującym na każdym, także lokalnym, szczeblu jej realizacji jest

człowiek, jego zdrowie oraz komfort środowiska, w którym żyje i pracuje.

Dokumentem strategicznym wskazującym na główne wyzwania i najważniejsze priorytety polityki ekologicznej RP do 2016 roku była *Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016* (M. P. Nr 34, poz. 501). Główne cele to m.in. udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska poprzez podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Podstawową zasadą realizacji polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju zakładająca jakość życia na poziomie, na jaki pozwala obecny rozwój cywilizacyjny, bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie.

W zakresie gospodarki przestrzennej zasadniczym dokumentem na szczeblu krajowym jest „*Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*”, która wśród podstawowych celów wymienia kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. Pożądanymi cechami polskiej przestrzeni będzie: konkurencyjność i innowacyjność, spójność wewnętrzna, bogactwo i różnorodność biologiczna, bezpieczeństwo oraz ład przestrzenny. Polityka przestrzennego zagospodarowania kraju powinna sprostać zaspokojeniu bieżących potrzeb rozwojowych społeczeństwa w drodze najmniejszych konfliktów ekologicznych i społecznych oraz umożliwiać dalszy rozwój społeczno-gospodarczy w oparciu o zachowane w dobrym stanie zasoby naturalne, kulturowe i lokalne walory środowiska. Rozwój społeczno-gospodarczy należy racjonalnie powiązać z ochroną zasobów wodnych i ich dostępnością.

Zapisy tych dokumentów są wiążące dla odpowiednich dokumentów szczebla niższego pod rygorem nieważności. Mając na uwadze takie dokumenty jak m.in.: *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego; Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030; Strategia Rozwoju Gminy Polkowice na lata 2021-2030; Program Ochrony Środowiska dla gminy Polkowice na lata 2021-2025 z perspektywą na lata 2026-2029 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko; Plan gospodarowania wodami w dorzeczu Odry; Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020* można stwierdzić, iż cele ochrony środowiska szczebla międzynarodowego i krajowego oraz wspólnotowego zostały uwzględnione poprzez zapisy uchwalonego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice, które nie ulegają zmianie oraz zapisy przedmiotowej zmiany Studium...

Przestrzeganie zasady zrównoważonego rozwoju było priorytetem podczas ustalania polityki przestrzennej w odniesieniu do gminy Polkowice. Dążono do takiej organizacji przestrzeni, która eliminowałaby ilość konfliktów pomiędzy ochroną środowiska, dziedzictwa kulturowego i krajobrazu a rozwojem gospodarczym i działaniami na rzecz poprawy warunków zamieszkiwania (habitat) ludności gminy.

Przy sporządzaniu zmiany Studium, jak również niniejszej Prognozy uwzględniono podstawowe, obowiązujące przepisy prawne dotyczące ochrony środowiska, przyrody, planowania przestrzennego czy gospodarki wodnej.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu szczególnie ważne są cele ustanowione w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. *ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej* (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna - RDW). Nadrzędnym celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 roku. Transpozycja zapisów RDW do prawodawstwa polskiego nastąpiła przede wszystkim poprzez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* wraz z jej aktami wykonawczymi. Ponadto RDW transponowana jest także do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* oraz do aktów wykonawczych tych ustaw.

Zapisy RDW wprowadzają system gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Na terenie objętym projektem Studium... obowiązują ustalenia zawarte w *Planie gospodarowania wodami na*

obszarze dorzecza Odry²⁹ zgodnie z którymi, zostały wyznaczone cele środowiskowe z uwzględnieniem ich aktualnego stanu.³⁰ Dla JCWP *Kłębanówka* (PLRW600010164369) – północna część analizowanego obszaru, w tym zlewnia cieków wodnych Sucha Górna, oraz JCWP *Moskorzynka* (PLRW60001015269) – południowa część analizowanego obszaru ustalono umiarkowany stan ekologiczny i dobry stan chemiczny. Osiągnięcie ww. celów środowiskowych w wyznaczonym czasie jest jednak zagrożone (przypisany zły ogólny stan wód) i zastosowano odstępstwo w postaci ustalenia mniej rygorystycznego (złagodzenia) celu środowiskowego,³¹ a dla JCWP *Kłębanówka* ustanowiono dodatkowo odstępstwo czasowe poprzez odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego do 2027 r.³² Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*³³ celem środowiskowym dla JCWPd na lata 2022-2027 jest dobry stan ilościowy i chemiczny. Dla JCWPd *PLGW600077* (część północna terenu badań) i *PLGW600078* (część południowa terenu badań) ustalono dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy. Nie ustalono odstępstw czasowych, ale JCWPd *PLGW600078* jest zagrożona chemicznie nieosiągnięciem celów środowiskowych.³⁴

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*³⁵ JCWP *Kłębanówka* oraz *Moskorzynka* znajdują się w następujących wykazach obszarów chronionych, o których mowa w art. 317 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *prawo wodne* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2625 ze zmianami):

- wykaz obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – ze względu na występowanie w zasięgu JCWP *Kłębanówka* *Przemkowskiego Parku Krajobrazowego*, a w zasięgu JCWP *Moskorzynka* zespołu przyrodniczo-krajobrazowego *Guzicki Potok* i *Trzebcz* oraz użytku ekologicznego *Grodowiec I*;
- wykaz obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

Ponadto JCWP *Kłębanówka* została przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych.

Ww. JCWPd *PLGW600077* i *PLGW600078* znajdują się zaś w wykazie jednolitych części wód przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.³⁶

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu bardzo ważna jest ochrona zasobów leśnych. Realizacja projektu Studium... przyczyni się do zachowania na analizowanym obszarze jedynie dwóch kompleksów leśnych, w tym las mieszany świeży z dębowym drzewostanem w wieku 50 lat.³⁷

Projektowana inwestycja z zakresu lokalizacji skoncentrowanej działalności gospodarczej typu funkcje przemysłowe, naprawcze, bazy, składy, magazyny będzie realizowana w części na terenach, gdzie w stanie istniejącym są lasy prywatne typu gospodarczego. Generalnie są to różnych rozmiarów kompleksy leśne położone w obrębie terenów przeznaczonych do urbanizacji – trzy kompleksy leśne to zrąb, a tylko jeden to las mieszany świeży.³⁸ Powoduje to, iż będzie miało miejsce naruszenie istniejącej zieleni wysokiej i będzie konieczna wycinka zbiorowisk leśnych. Inwestycja będzie wymagała wyłączenia części

²⁹ Dz. U. z 2023 r., poz. 335

³⁰ Przy wyznaczaniu celów środowiskowych dla wód powierzchniowych na IV cykl planistyczny (2022-2027) bazowano na procedurze przyjętej w poprzednim cyklu (2016-2021).

³¹ Odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW.

³² Odstępstwo w trybie art. 4 ust. 4 RDW.

³³ Dz. U. z 2023 r., poz. 335

³⁴ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=GW600077> oraz <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=GW600078> (dostęp na 07.06.2023 r.)

³⁵ Dz. U. z 2023 r., poz. 335

³⁶ Ibidem

³⁷ Na podstawie *Uproszczonego planu urządzania lasów nie będących własnością Skarbu Państwa położonych na terenie wsi Kaźmierzów wg stanu na 30.05.2014 r. na okres 01.01.2015 – 31.12.2024 r.*

³⁸ Ibidem

powierzchni lasów rosnących w granicach analizowanego obszaru, chronionej prawnie przed zmianą użytkowania na cele nieleśne, i która tak niezmiernie jest cenna w przestrzeni terenu badań jak i gminy. Ponadto projektowana inwestycja spowoduje długotrwałe zaburzenia prowadzonej gospodarki leśnej i trudności w użytkowaniu gruntów leśnych.

Nie mniej jednak warto tutaj podkreślić, iż zgodnie z polskim prawodawstwem, procedura przeprowadzenia wyłączeń leśnych może odbywać się jedynie na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (następny etap).³⁹ W związku z powyższym na obecnym etapie sporządzania dokumentu - projekt Studium..., który ma wymiar strategiczny dla dalszych działań planistycznych w przestrzeni gminy, nie ma możliwości określenia, które i ostateczna jaka wielkość gruntów leśnych zostanie faktycznie wyłączona z produkcji leśnej!

Ponadto warto zauważyć, iż częściowo kompleksy leśne zostały przeznaczone na cele nieleśne już na podstawie obowiązującego dotychczas Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice.

Polityka przestrzenna przyjęta w projekcie Studium..., jeśli zostanie zrealizowana, wpłynie zatem na zmniejszenie wskaźnika lesistości terenu badań oraz spowoduje długotrwałe zaburzenia prowadzonej gospodarki leśnej w granicach analizowanego obszaru. Nie mniej jednak należy podkreślić, iż obszar objęty projektem Studium... stanowi niespełna 0,5% powierzchni gminy.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu bardzo ważna jest ochrona zasobów glebowych. Realizacja projektu Studium... przyczyni się do zachowania na części analizowanego obszaru gleb leśnych, które zgodnie z ustaleniami projektu Studium... należy chronić (m.in. zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne należy ograniczyć do minimalnych przypadków).

Analizowany projekt Studium... wyłącza z produkcji leśnej część powierzchni gruntów leśnych objętych zasięgiem obecnej zmiany, które są chronione prawem przed przeznaczeniem ich na cele nieleśne bez względu na klasę bonitacyjną i położenie administracyjne.

Przyjęta w projekcie Studium... polityka przestrzenna stoi w sprzeczności z ochroną różnorodności biologicznej poprzez zachowanie, wzbogacanie i odtwarzanie cennych przyrodniczo zadrzewień śródpolnych. Analizowany dokument bowiem dopuszcza możliwości realizacji projektowanej inwestycji z zakresu lokalizacji skoncentrowanej działalności gospodarczej typu funkcje przemysłowe, naprawcze, bazy, składy, magazyny na terenach zadrzewionych nieużytkowanych już rolniczo występujących w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych. Na szczególną uwagę zasługuje zadrzewienie mające charakter lasu na północno-wschodnich krańcach terenu badań.

Przyjęta w projekcie Studium... polityka przestrzenna stoi w sprzeczności również z ochroną drożności i funkcjonalności korytarza migracyjnego jakim jest ciek wodny Sucha Górna przebiegający przez północną część analizowanego obszaru i łączący poszczególne ogniwa systemu przyrodniczego w tej części terenu badań. Analizowany dokument bowiem dopuszcza możliwości realizacji projektowanej inwestycji z zakresu lokalizacji skoncentrowanej działalności gospodarczej typu funkcje przemysłowe, naprawcze, bazy, składy, magazyny w dolinie wykorzystywanej przez ww. ciek wodny. Nie mniej jednak, należy pamiętać, iż obecny etap – projekt Studium... to jedynie wskazanie kierunku działań w zakresie zabudowy i zagospodarowania terenu. Nie ma jeszcze przesądzenia, jaka konkretna inwestycja zostanie zrealizowana i jak ostatecznie zostanie zagospodarowany analizowany teren. Obecny etap ma jedynie na celu wskazać kierunki działań w zagospodarowaniu analizowanego terenu. Ostatecznie zostaną one uszczegółowione, w tym ewentualny nakaz zachowania cieku wodnego Sucha Górna i utrzymanie jego drożności w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego – następny etap. Należy tutaj podkreślić, iż gmina podjęła działania inicjujące przystąpienie do sporządzenia zmiany miejscowego planu

³⁹ Z tym że należy tutaj zaznaczyć, iż dokument prawa miejscowego sam w sobie nie dokonuje jeszcze wyłączenia. On stwarza takie możliwości, zaś faktyczną zgodę na wyłączenie z produkcji leśnej wydaje organ wyższej instancji – organ szczebla krajowego (minister) lub wojewódzkiego (marszałek).

zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice - uchwała Nr L/536/22 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 17 sierpnia 2022 r.

W granicach analizowanego obszaru w ramach *Inwentaryzacji przyrodniczej gminy Polkowice z 2012 r.* udokumentowano stanowiska chronionych gatunków zwierząt, podlegające ochronie tj.: ropucha szara (podlega częściowej ochronie gatunkowej), borowiec wielki (podlega ścisłej ochronie gatunkowej), jarzębatka (mały ptak wędrowny podlegający ścisłej ochronie gatunkowej), gąsiorek (podlega ścisłej ochronie gatunkowej). Zgodnie z rysunkiem projektu Studium... pt. *Uwarunkowania rozwoju przestrzennego i Kierunki rozwoju przestrzennego* stanowisko gatunków zwierząt:

- ropucha szara i borowiec wielki - występują w kompleksie leśnym, które projekt Studium... zachowuje w dotychczasowym leśnym użytkowaniu;
- jarzębatka i gąsiorek - występują w bliskim sąsiedztwie kompleksu leśnego, które projekt Studium... zachowuje w dotychczasowym leśnym użytkowaniu, na zadrzewionych terenach rolniczych, które projekt Studium... przeznacza do docelowej urbanizacji - teren dla skoncentrowanej aktywności gospodarczej – dla funkcji przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów.

Najbliższe obszary Natura 2000 położone są w odległości ok. 12,0 km i 13,0 km względem granic analizowanego obszaru i tym samym nie mają one z nim funkcjonalnego połączenia.

7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIE BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Na etapie strategicznej oceny przeprowadzanej do projektu Studium... możliwe jest wstępne oszacowanie wpływu na środowisko, w tym na obszary Natura 2000, potwierdzenie lub wykluczenie potencjalnego znaczącego negatywnego oddziaływania. Realizacja projektowanej zmiany Studium... niesie ze sobą pewne oddziaływania na środowisko. Tereny inwestycyjne wyznaczone w granicach obszaru objętego obecną zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice w znaczącym stopniu stanowią nowe tereny inwestycyjne, a w nieznacznym - adaptację terenów inwestycyjnych wyznaczonych we wcześniejszych wersjach Studium.... Należy jednak zauważyć, iż projekt Studium... swoim zasięgiem obejmuje obszar, który stanowi niespełna 0,5% powierzchni gminy.

Planowane zmiany zagospodarowania wpłyną na stan środowiska przyrodniczego i będą oddziaływać na poszczególne elementy środowiska. Ale pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych w przepisach prawnych jest mało prawdopodobne i nie będzie to znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko. Przy identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko uwzględniono zarówno cechy projektowanych funkcji terenu i potencjalnego ich oddziaływania (zasięg i czas trwania; intensywność; wielkość emisji i substancji; kumulacja z innymi przedsięwzięciami; emisja zagrożeń; częstotliwość i odwracalność oddziaływania), jak i lokalizację terenów przeznaczonych pod poszczególne funkcje (dotychczasowe przeznaczenie; jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych; absorpcja cennego środowiska).

Największy wpływ na zmiany zachodzące w środowisku ma inwestycja - rozbudowa funkcji przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów – teren skoncentrowanej aktywności gospodarczej.

Negatywne zmiany i przekształcenia środowiska związane są z etapem powstawania nowego zainwestowania powodującym wzrost presji w okresie jego funkcjonowania.

Ze względu na niewielką powierzchnię obszaru objętego projektem Studium... (zaledwie niespełna 0,5% powierzchni gminy) nie wystąpi negatywne oddziaływanie skumulowane z już istniejącym zagospodarowaniem na terenie gminy.

Na potrzeby identyfikacji potencjalnego wpływu na środowisko przyjęto, iż projektowane zmiany będą wiązać się z zajęciem kolejnych nowych terenów pod nowe funkcje, ze zmianą na części analizowanego obszaru dotychczasowego przeznaczenia terenu oraz z oddziaływaniem na etapie realizacji i funkcjonowania.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D

Tab. 2 Prognozowanie oddziaływanie i natężenie zagrożeń dla środowiska

Czynnik	Możliwość wystąpienia	Prognozowane oddziaływanie i jego natężenie
przekształcenie krajobrazu	wystąpi	- głównym celem analizowanego projektu Studium..., w związku z koniecznością wyznaczenia nowych terenów dla potrzeb parku technologiczno-produkcyjno-logistycznego, jest wyznaczenie w obrębie Kaźmierzów na powierzchni ok. 82 ha terenu dla skoncentrowanej aktywności gospodarczej – dla funkcji przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów - teren 4.P; - projekt Studium... wprowadza obowiązek realizacji strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż granic z terenami 1.MNU i 2.ZPc – w celu zapewnienia ochrony akustycznej zabudowie mieszkaniowo-usługowej, istniejącej i projektowanej w ramach terenu 1.MNU stanowiącego sąsiedztwo od południowego – zachodu; - projekt Studium... dokonuje również korekty zasięgu terenów z przewagą lasów i zalesień oraz obiektów gospodarki leśnej - teren 2.ZL i 4.ZL oraz wyznacza nowy teren 5.ZL; - dodatkowo projekt Studium... stwarza dogodne warunki lokalizacyjne dla przyszłych inwestorów w zakresie parametrów urbanistycznych kształtowania nowej zabudowy – dopuszcza wyższą wysokość zabudowy; - zatem generalnie projekt Studium... wyznacza nowe kolejne tereny inwestycyjne, które powstaną kosztem powierzchni pozostającej dotychczas w rolniczym i częściowo w leśnym użytkowaniu; oddziaływanie bardzo znaczące
zmiana powierzchni czynnej	wystąpi	na terenach nowo zainwestowanych zmiana albedo powierzchni
likwidacja powierzchni biologicznie czynnej	wystąpi	wymiana gruntów pod zabudowę – oddziaływanie znaczące
przekształcenie walorów widokowych	wystąpi	lokalne ograniczenie zasięgu, ekspozycja dominant – dopuszczenie budynków o wysokości do 30 m i do 40 m
emisja zanieczyszczeń powietrza z układów grzewczych	wystąpi przed dalszą rozbudową systemu gazyfikacyjnego oraz powszechnym stosowaniem technologii i paliw zapewniających spełnienie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych – paliwa ekologiczne i odnawialne źródła energii	wystąpi w znaczącym rozmiarze na obszarze objętym projektem Studium... – brak zorganizowanej energii cieplnej opartej na paliwach o wysokim stopniu czystości emisji spalin,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie
Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D

Czynnik	Możliwość wystąpienia	Prognozowane oddziaływanie i jego natężenie
emisja zanieczyszczeń powietrza z pojazdów samochodowych	wystąpi	wystąpi w znaczącym rozmiarze
emisja hałasu komunikacyjnego	wystąpi głównie w bezpośrednim sąsiedztwie drogi ekspresowej S3	hałas drogowy najbardziej skoncentrowany w bezpośrednim otoczeniu dróg
emisja hałasu komunalnego	wystąpi	oddziaływanie w stopniu mało znaczącym
emisja niejonizującego promieniowanie elektromagnetycznego	nie wystąpi	brak źródeł emisji
przekształcenie stosunków wodno-gruntowych	wystąpi	osuszanie, lokalnie znaczący wzrost uwilgotnienia
zanieczyszczenie wód podziemnych	może wystąpić	oddziaływanie znaczące – do czasu zrealizowania planu budowy systemu kanalizacji szczególnie istotnej na terenach zurbanizowanych i przeznaczonych do urbanizacji (docelowo zależnie od sprawności oczyszczalni ścieków)
powstawanie odpadów komunalnych	wystąpi	zależnie od sprawności gminnego systemu zbierania, gromadzenia i utylizacji odpadów
powstawanie odpadów niebezpiecznych	wystąpi	w założeniu nieznaczące (podlega utylizacji według przepisów odrębnych)
ograniczenie infiltracji wód opadowych i roztopowych do ziemi	wystąpi	wystąpi w znaczącym rozmiarze – wielkopowierzchniowy teren skoncentrowanej aktywności gospodarczej – funkcja przemysłowa, usługowa, naprawcza oraz bazy, składy i magazyny
ryzyko podtopienia terenów	wystąpi	uzależnione od sprawności odprowadzania wód opadowych i roztopowych największe zagrożenie w obrębie obniżeń terenowych
degradacja wartości zbiorowisk roślinnych	wystąpi	w zależności od stosowanych metod ochrony powierzchni biologicznie czynnej największe zagrożenie w obrębie terenów leśnych przeznaczonych pod zabudowę
zagrożenie dla świata zwierzęcego	wystąpi	w zależności od stosowanych metod ochrony czynnej

Źródło: opracowanie własne

Uwzględniając projektowane rozwiązania, oddziaływania na środowisko, wynikające z etapu budowy i eksploatacji, będą miały charakter:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie
Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D

Tab. 3 Oddziaływanie rozwiązań projektu Studium... na środowisko w podziale na charakter oddziaływania

Rozwiązania przyjęte w projekcie Studium...	Charakter oddziaływania									
	bezpośredni	pośredni	wtórny	skumulowany	krótko-terminowy	długo-terminowy	stały	chwilowy	pozytywny	negatywny
zmniejszenie powierzchni terenów leśnych (docelowo zmniejszenie wskaźnika lesistości analizowanego obszaru)	+					+	+			+
zmniejszenie powierzchni obszarów rolniczych	+					+	+			+
pogorszenie funkcjonowania systemów ekologicznych (m.in. poprzez fragmentaryzację tkanki leśnej i zmniejszenie drożności i funkcjonalności korytarza migracyjnego - ciek wodny Sucha Górna)		+	+			+	+			+
wzrost źródeł zanieczyszczeń środowiska	+			+		+	+			+
wzrost emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza	+		+			+	+			+
wzrost udziału spalin w zanieczyszczaniu powietrza	+		+			+	+			+
poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez promowanie ekologicznych nośników energii	+		+			+	+		+	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D

Rozwiązania przyjęte w projekcie Studium...	Charakter oddziaływania									
	bezpośredni	pośredni	wtórny	skumulowany	krótko-terminowy	długo-terminowy	stały	chwilowy	pozytywny	negatywny
zanieczyszczenie powietrza w fazie budowy		+	+		+			+		+
pylenie z powierzchni odkrytych, miejsc składowania materiałów sypkich i obiektów w budowie	+				+			+		+
wzrost ilości wytwarzanych odpadów	+		+			+	+			+
wytwarzanie odpadów budowlanych			+		+			+		
wzrost ilości wytwarzanych ścieków	+		+			+	+			+
wzrost ilości odprowadzanych wód opadowych i roztopowych ze szczelnych powierzchni	+		+	+		+	+			+
rozszerzenie strefy oddziaływania hałasu	+		+			+	+			+
hałas budowlany					+			+		+
generowanie ruchu pojazdów na terenach nowo zainwestowanych		+	+			+	+			+

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D

Rozwiązania przyjęte w projekcie Studium...	Charakter oddziaływania									
	bezpośredni	pośredni	wtórny	skumulowany	krótko-terminowy	długo-terminowy	stały	chwilowy	pozytywny	negatywny
wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi (zabudowa kubaturowa, drogi, infrastruktura techniczna, itp.)	+				+			+		+
wycinka zbiorowisk zadrzewionych / leśnych kolidujących z nowym zainwestowaniem	+					+	+			+
zmiana szaty roślinnej, świata zwierząt i krajobrazu naturalnego w wyniku realizacji projektowanej zabudowy	+	+	+			+	+			+
fragmentaryczne zakłócenie funkcjonowania środowiska przyrodniczego w trakcie prowadzenia robót budowlanych		+			+			+		
poprawa jakości wód powierzchniowych i gruntowych oraz gleb w wyniku sukcesywnego rozwoju kanalizacji gminnej		+	+			+	+		+	
poprawa stanu zdrowotnego ludności wskutek poprawy warunków sanitarnych i higienicznych zamieszkiwania		+	+			+	+		+	
poprawa higienicznych warunków życia ludności i pracy	+		+			+	+		+	
lokalne zmiany jakości krajobrazu			+			+	+			+

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D

Rozwiązania przyjęte w projekcie Studium...	Charakter oddziaływania									
	bezpośredni	pośredni	wtórny	skumulowany	krótko-terminowy	długo-terminowy	stały	chwilowy	pozytywny	negatywny
ryzyko wystąpienia wypadków w czasie budowy		+			+			+		
wzrost szczelnych powierzchni		+	+			+	+			+
zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej	+					+	+			+
mechaniczne przekształcenia pokrywy glebowo-roślinnej w wyniku technicznej zabudowy powierzchni ziemi (pod zabudowę, terenami komunikacyjnymi)	+					+	+			+
zmiany fizykochemiczne gleb w obszarze inwestycji infrastrukturalnych oraz zabudowy przemysłowej, usługowej, składowej, magazynowej	+		+			+	+			+
powstawanie gruntów z wykopów			+		+			+		
zmiana ukształtowania terenu		+	+			+	+			+
lokalne zmiany topoklimatu			+			+	+			+

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie
Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D

Rozwiązania przyjęte w projekcie Studium...	Charakter oddziaływania									
	bezpośredni	pośredni	wtórny	skumulowany	krótko-terminowy	długo-terminowy	stały	chwilowy	pozytywny	negatywny
zwiększenie ryzyka występowania kwaśnych deszczy			+	+						+
kumulacja różnego rodzaju zanieczyszczenia (ścieki, odpady, emisje i hałas komunikacyjny, niskie emisje energetyczne pyłowo-gazowe do atmosfery)			+	+						

Źródło: opracowanie własne

Rozpatrując poszczególne elementy środowiska skala oddziaływania projektu Studium... będzie następująca:

Budowa geologiczna:

- Na etapie budowy i eksploatacji oddziaływania nie będą znaczące.

Rzeźba terenu i gleby:

- Na etapie budowy oddziaływania będą znaczące, bezpośrednie, długotrwałe i odwracalne.
- Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe i o bardzo małym stopniu oddziaływania.
- Przeznaczenie części powierzchni gruntów leśnych objętych zasięgiem obecnej zmiany Studium..., które są chronione prawem przed przeznaczeniem ich na cele nieleśne bez względu na klasę bonitacyjną i położenie administracyjne na cele nieleśne.
- Realizacja projektu Studium... przyczyni się do zachowania na analizowanym obszarze części gleb leśnych, które zgodnie z ustaleniami projektu Studium... należy chronić (m.in. zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne należy ograniczyć do minimalnych przypadków).
- Projekt Studium... wyznacza nowe kolejne tereny inwestycyjne na znaczącej powierzchni terenu badań. Realizacja funkcji zabudowy znacząco wpłynie na przekształcenie powierzchni terenu, które należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji. Nastąpi degradacja i fizyczna likwidacja warstwy glebowej w miejscach lokalizacji nowych obiektów budowlanych, komunikacji wewnętrznej i infrastruktury. Ponadto nastąpią niekorzystne zmiany w strukturze użytkowania gruntów – grunty zakwalifikowane jako grunty rolne zostaną przekształcone na grunty budowlane.
- Na terenie objętym projektem Studium... występują dwa udokumentowane złoża - rudy miedzi „Sieroszowice” eksploatowane w sposób podziemny od 1980 r. oraz zalegające ponad nim nieeksploatowane złożo soli kamiennej „Sieroszowice”. Stan ten nie ulegnie zmianie, bowiem projekt Studium... nie ingeruje w zapisy dotychczas obowiązującego Studium... (nadal dopuszcza możliwości prowadzenia podziemnej eksploatacji złoża miedzi). Eksploatacja istniejących złóż nadal będzie odbywać się systemem podziemnym w obowiązującym obszarze górniczym niezależnie od ustaleń projektu Studium...

Klimat:

- Ze względu na znaczne obszary objęte zmianami form użytkowania i wielkie kubatury obiektów, które można wznieść na działce wyznaczonej przez projekt Studium... jako teren inwestycyjny, przewiduje się zmiany w stosunkach klimatycznych (w tym również klimatów lokalnych) obszaru.
- Wystąpią zmiany w stosunkach klimatycznych, szczególnie w klimacie lokalnym. Wyznaczenie wielkoobszarowego terenu dla skoncentrowanej aktywności gospodarczej – dla funkcji przemysłowych, usługowych, naprawczych, baz, składów i magazynów o ustalonym bardzo niskim wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej na poziomie zaledwie minimum 10% powierzchni działki budowlanej może doprowadzić do znacznego uszczelnienia terenu oraz przyczyni się do zwiększenia udziału terenów o warunkach topoklimatycznych właściwym obszarom zurbanizowanym i do zmiany bilansu cieplnego powierzchni (zmiana albedo) (większe zróżnicowanie przebiegu temperatury i wilgotności względnej powietrza, zmniejszone prędkości wiatru, zwiększone zanieczyszczenie powietrza - w stosunku do terenów otwartych).⁴⁰ Nie mniej jednak zakres zmian topoklimatu ostatecznie uzależniony będzie od wielkości powierzchni zabudowy, terenów utwardzonych i uszczelnionych oraz kubatury obiektów, które szczegółowo zostaną określone na etapie sporządzania prawa miejscowego (następny etap).

⁴⁰ Zabudowa zmniejsza możliwość swobodnego przemieszczania się mas powietrza, zaś w bezpośrednim sąsiedztwie budynków, terenów utwardzonych i komunikacji można się spodziewać wzrostu średnich temperatur oraz spadku wilgotności powietrza.

Powietrze:

- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, odwracalne, znaczące, lecz ograniczone do terenów prowadzenia budowy i bezpośrednio w ich otoczeniu.
- Na etapie eksploatacji oddziaływania będą bezpośrednie, stałe, o znaczącym stopniu oddziaływania szczególnie od drogi ekspresowej S3.
- Przeznaczenie terenów biologicznie czynnych pod zainwestowanie kubaturowe spowoduje powstanie nowych źródeł zanieczyszczeń powietrza (stopień oddziaływania będzie zależny od formy urbanizacji – im większa koncentracja i zwartość zabudowy tym większe oddziaływanie).
- Wzrost liczby obiektów usługowych i przemysłowych przyczyni się do wzrostu emisji z systemów grzewczych. Można jednak założyć, iż nowe budynki będą ogrzewane przy użyciu paliw zapewniających wysoki stopień czystości emisji spalin. Projekt Studium... zakłada bowiem dążenie do zabezpieczenia możliwości uzbrojenia w gaz i ciepło.
- Największy wpływ na jakość powietrza będzie miała emisja gazów i pyłów do powietrza pochodząca z kilku źródeł – zabudowa przemysłowa, usługowa, składowa, magazynowa oraz ruch kołowy w obrębie analizowanego obszaru i na ciągach komunikacyjnych przebiegających w bezpośrednim sąsiedztwie analizowanego obszaru.

Wody powierzchniowe i podziemne:

- Na etapie budowy oddziaływania będą pośrednie, krótkookresowe, odwracalne i o bardzo małym stopniu oddziaływania.
- Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe.
- Realizacja projektu Studium... nie powinna spowodować pogorszenia stanu wód i tym samym mieć wpływu na niedotrzymanie ustalonych celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i wód podziemnych (JCWPd).
- Wzrost liczby obiektów usługowych i przemysłowych przyczyni się do wzrostu odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych do wód i do ziemi. Ustalony bardzo niski wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej na poziomie zaledwie minimum 10% powierzchni działki budowlanej może doprowadzić do znacznego uszczelnienia terenu.
- Zabudowa oraz tereny utwardzone (w tym tereny komunikacyjne) ograniczają możliwość zasilania wód gruntowych, jednocześnie przyczyniając się do zwiększenia przepływu w rowach melioracyjnych i ciekach. W wyniku realizacji projektu Studium... udział terenów zabudowy do terenów użytkowanych przyrodniczo znacząco wzrośnie do stanu istniejącego. Powstaną nowe tereny zabudowy i uszczelnione. Tereny inwestycyjne wyznaczone w granicach obszaru objętego obecną zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice w znacznym stopniu stanowią nowe tereny inwestycyjne, w niewielkim stopniu stanowiąc adaptację terenów inwestycyjnych wyznaczonych we wcześniejszych wersjach Studium....

Zwierzęta:

- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, stosunkowo mało znaczące, w większości odwracalne.
- Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe, o zróżnicowanym stopniu oddziaływania.
- Zgodnie z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice i jego obecną zmianą na działce nr 179/33 w Kaźmierzowie zrównoważony rozwój gminy jest podstawowym celem polityki przestrzennej. Polegać będzie na stworzeniu warunków przestrzennych dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego gminy oraz na ochronie dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczych, przy jednoczesnym osiągnięciu odpowiednich warunków zamieszkiwania (habitatu) ludności gminy.

- Projekt Studium... będzie utrzymywał istniejące warunki bytowania zwierząt tylko na części analizowanego obszaru. Na terenach, które wskazano pod nowe zainwestowanie wraz ze zmianą przeznaczenia terenów leśnych na tereny pod zainwestowanie, warunki bytowania zwierząt ulegną zmianie. Należy spodziewać się przenoszenia i zanikania gatunków źle znoszących sąsiedztwa człowieka, ale też pojawienia się gatunków nowych.
- Projektowany sposób zagospodarowania terenu spowoduje znaczące utrudnienia przemieszczania się zwierząt między terenami nadal wolnymi od zabudowy i pozostającymi w leśnym i rolniczym (zadrzewionym) użytkowaniu. W wyniku realizacji projektu Studium... zostanie ograniczona powierzchnia leśna i zadrzewień oraz nastąpi rozszerzenie zasięgu możliwości pojawienia się nowych barier ekologicznych. Projekt Studium... bowiem niemalże cały analizowany teren, pozostający dotychczas w 100% aktywny przyrodniczo, przeznaczą pod nowe tereny inwestycyjne, wyłączając z ich zasięgu jedynie dwa tereny kompleksów leśnych. Będzie miało miejsce zatem znacząca fragmentaryzacja istniejących kompleksów leśnych, która negatywnie wpłynie na trasy migracji zwierząt. Może wystąpić również zagrożenie dla siedlisk zwierząt chronionych w kompleksach leśnych poprzez ich wyizolowanie i otoczenie terenami zabudowy.
- Na wielkopowierzchniowym obszarze zabudowy będzie miało miejsce znaczące ograniczenie możliwości i utrudnienie przemieszczania się zwierząt korzystającego z analizowanego obszaru. Możemy spodziewać się zatem zmian tras migracji zwierząt, które będą znaczące.
- Zachowanie dwóch kompleksów leśnych jako istotnego elementu systemu ekologicznego terenu badań ma znamiona bardzo pozytywnych ustaleń projektu Studium.... Nadal będą one środowiskiem życia zwierząt oraz stanowić enklawę dla żyjących tam zwierząt, w tym chronionych. Nie mniej jednak ze względu na ich wyizolowanie i otoczenie terenami zabudowy nie będą one umożliwiać i ułatwiać migracji zarówno w obrębie terenu badań, jak i w rozumieniu szerszej współzależności środowiskowej (szlaki migracyjne nie zostaną zachowane).

Rośliny:

- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, w większości nieodwracalne,
- Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe, o zróżnicowanym stopniu oddziaływania.
- Najcenniejszymi elementami środowiska przyrodniczego w obszarze opracowania są ekosystemy leśne oraz zadrzewione tereny rolnicze w ich bezpośrednim sąsiedztwie. W celu zachowania ich naturalnego charakteru, obszary te tylko częściowo zostały wykluczone z zabudowy). Będzie to skutkowało zachowaniem istniejącego stanu występujących tam zbiorowisk roślinnych.
- Realizacja projektu Studium... będzie naruszać istniejącą zieleni wysoką i będzie wiązała się z koniecznością wycinki zbiorowisk leśnych. Projektowana inwestycja z zakresu lokalizacji skoncentrowanej działalności gospodarczej typu funkcje przemysłowe, naprawcze, bazy, składy, magazyny będzie wymagała wyłączenia części powierzchni lasów rosnących w granicach analizowanego obszaru, które częściowo zostały przeznaczone na cele nieleśne już na podstawie obowiązującego dotychczas Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice. Spowoduje ona długotrwałe zaburzenie prowadzonej gospodarki leśnej. Nie mniej jednak, zgodnie z polskim prawodawstwem, procedura przeprowadzenia wyłączeń leśnych może odbywać się jedynie na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (następny etap).⁴¹ **W związku z powyższym na obecnym etapie sporządzania dokumentu - projekt Studium..., który ma wymiar strategiczny dla dalszych działań planistycznych w przestrzeni gminy nie ma możliwości określenia, które i ostatecznie jaka wielkość gruntów leśnych zostanie faktycznie wyłączona z produkcji leśnej!**

⁴¹ Z tym że należy tutaj zaznaczyć, iż dokument prawa miejscowego sam w sobie nie dokonuje jeszcze wyłączenia. On stwarza takie możliwości, zaś faktyczną zgodę na wyłączenie z produkcji leśnej wydaje organ wyższej instancji – organ szczebla krajowego (minister) lub wojewódzkiego (marszałek).

- Zmiany w zbiorowiskach roślinnych będą dotyczyć obszarów, gdzie powstanie nowa zabudowa. Są to głównie tereny lasów prywatnych i występujących w ich bezpośrednim sąsiedztwie tereny zadrzewień. Wyznaczenie terenów do urbanizacji na tych terenach, gdzie zróżnicowanie biologiczne jest znacznie większe i cenniejsze niż na terenach rolniczych powoduje, że straty będą większe.
- Należy tu podkreślić, że projekt Studium... nie przeznaczca całej powierzchni działki pod zabudowę, a jedynie jej część. Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej dostosowany został do specyfiki lokalizacji. Dla terenów przemysłowych, usługowych i magazynowych udział powierzchni biologicznie czynnej jest na poziomie zaledwie 10% powierzchni działki.
- Projekt Studium... wprowadza obowiązek realizacji strefy zieleni izolacyjnej.

Różnorodność biologiczna:

- Oddziaływanie długotrwałe, nieodwracalne.
- Projekt Studium... przyczyni się do zachowania w dranicach analizowanego terenu dwóch kompleksów leśnych, w tym lasu mieszanego świeżego z dębowym drzewostanem w wieku 50 lat.⁴²
- Zgodnie z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice i jego obecną zmianą na działce nr 179/33 w Kaźmierzowie zrównoważony rozwój gminy jest podstawowym celem polityki przestrzennej.
- Polityka przestrzenna przyjęta w projekcie Studium..., jeśli zostanie zrealizowana, wpłynie na zmniejszenie wskaźnika lesistości terenu badań oraz spowoduje długotrwałe zaburzenia prowadzonej gospodarki leśnej w granicach analizowanego obszaru. Nie mniej obszar objęty projektem Studium... stanowi niespełna 0,5% powierzchni gminy.
- Realizacja projektu Studium... będzie bowiem wymagała wyłączenia części gruntów leśnych z produkcji leśnej, co spowoduje zmniejszenie powierzchni leśnej w graniach obszaru badań.
- Nastąpią zasadnicze zmiany w lokalnych uwarunkowaniach mające znaczenie dla funkcjonowania ekosystemów leśnych wynikające ze zubożenia szaty roślinnej i zmiany warunków bytowania zwierząt (projekt Studium... przeznaczca część powierzchni terenów leśnych do urbanizacji). Nastąpi fragmentaryczna utrata funkcji ekosystemowych analizowanego obszaru, szczególnie w jego części północnej.
- Ponadto każda przyszła inwestycja na terenach przeznaczonych do zmiany w projekcie Studium... niesie potencjalne ryzyko zmian jakościowych siedlisk także na terenach sąsiadujących z planowaną inwestycją.
- Najpoważniejszą barierą, ograniczającą przyrodniczą funkcjonalność korytarzy ekologicznych są szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu.

Krajobraz:

- Oddziaływanie długotrwałe, nieodwracalne, negatywne.
- Powierzchnia obszarów, które z racji form zainwestowania zaliczyć należy do obszarów zurbanizowanych systematycznie rośnie.
- Ustalenia projektu Studium..., poprzez dyspozycję przestrzenną (przeznaczenie i zasady użytkowania terenów) zmierzają do zabezpieczenia potrzeb terenowych dla rozwoju, dążąc przy tym do zachowania walorów przyrodniczych obszaru, a szczególnie krajobrazowych.
- Projekt Studium... zabezpiecza przed nową zabudową część terenów o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych poprzez wyznaczenie dwóch kompleksów leśnych oraz wyłączenie ich z procesu urbanizacji.
- Ustalenia projektu Studium... w znacznym stopniu ingerują w przekształcenia krajobrazów naturalnych. Nastąpi częściowa redukcja leśnej przestrzeni produkcyjnej.

⁴² Na podstawie *Uproszczonego planu urządzania lasów nie będących własnością Skarbu Państwa położonych na terenie wsi Kaźmierzów wg stanu na 30.05.2014 r. na okres 01.01.2015 – 31.12.2024 r.*

- Presja na zmianę przeznaczenia terenów położonych w wielu atrakcyjnych wnętrzach krajobrazowych powoduje naruszenie fragmentów krajobrazu półnaturalnego. Powoduje ona również zagrożenie degradacją, ze względu na sytuowanie zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie z naturą – w tym przypadku są to kompleksy leśne, które stanowią ważne węzły ekologiczne.
- Obecna edycja zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice w części przeznaczona do urbanizacji istniejące kompleksy lasów prywatnych, rosnących w granicach analizowanego obszaru. Częściowo kompleksy leśne zostały przeznaczone na cele nieleśne już na podstawie obowiązującego dotychczas Studium...
- Projekt Studium... dla analizowanego obszaru zakłada rozwój urbanizacji jako główny kierunek rozwoju przestrzennego terenu badań, co w konsekwencji wpłynie na jej krajobraz – przekształcenie niemalże całego analizowanego obszaru w krajobraz zurbanizowany. Brak odzwierciedlenia w jej obecnym zagospodarowaniu – teren w 100% nadal pozostaje aktywny przyrodniczo.
- Projekt Studium... ustala ochronę dwóch kompleksów leśnych, w tym lasu mieszanego świeżego z dębowym drzewostanem w wieku 50 lat,⁴³ które nadal stanowią będą naturalną barierę ekologiczną przed możliwymi negatywnymi oddziaływaniami ze strony planowanych przedsięwzięć dopuszczonych zapisami projektu Studium....
- Projekt Studium... wprowadza obowiązek realizacji strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż granic z terenami 1.MNU i 2.ZPc.
- Doskonała lokalizacja analizowanego terenu (w bezpośrednim sąsiedztwie drogi ekspresowej S3 pomiędzy węzłami Głogów Południe na północy i Polkowice Północ na południu mającymi pełne relacje oraz bocznicy kolejowej służącej transportowi urobku z kopalni miedzi) powoduje, że cechuje go rosnąca ekspansja krajobrazu charakterystycznego dla terenów działalności gospodarczej (typu przemysł, usługi, bazy, składy, magazyny). Dla takich terenów projekt Studium... dopuszcza możliwość realizacji wielkoskalowych inwestycji mogących mieć znaczący wpływ na krajobraz. Pośrednio mogą one odgrywać rolę bariery w rozprzestrzenianiu się uciążliwości akustycznych od drogi ekspresowej S3 na środowisko.
- Przyjęte przez projekt Studium... funkcje to nowe, kolejne tereny inwestycyjne względem obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
- Dopuszczona w projekcie Studium... nowa zabudowa znacząco wpłynie negatywnie na odbiór krajobrazu, ze względu na możliwość lokalizowania nowych obiektów budowlanych o wysokości do 30 m oraz możliwość lokalizowania części budynków o wysokości do 40 m. Będzie miała zatem miejsca znacząca zmiana krajobrazu w stosunku do stanu istniejącego. Jakość zmiany w krajobrazie będzie znacząca ale jej odbiór będzie subiektywny.

Zasoby naturalne:

- Oddziaływania nie będą znaczące.
- Na terenie objętym projektem Studium... występują dwa udokumentowane złoża - rudy miedzi „Sieroszowice” eksploatowane w sposób podziemny od 1980 r. oraz zalegające ponad nim nieeksploatowane złoża soli kamiennej „Sieroszowice”.
- Projekt Studium... nie ingeruje w zapisy dotychczas obowiązującego Studium... (nadal dopuszcza możliwości prowadzenia podziemnej eksploatacji złoża miedzi).
- Realizacja ustaleń projektu Studium... nie wpłynie na zasoby naturalne. Eksploatacja istniejących złóż nadal będzie odbywać się systemem podziemnym w obowiązującym obszarze górniczym niezależnie od ustaleń projektu Studium...

Ludzie:

⁴³ Na podstawie *Uproszczonego planu urządzania lasów nie będących własnością Skarbu Państwa położonych na terenie wsi Kaźmierzów wg stanu na 30.05.2014 r. na okres 01.01.2015 – 31.12.2024 r.*

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D

- Na etapie budowy, ze względu na odległość terenu budowy od istniejącej zabudowy wystąpią lokalnie oddziaływania, i krótkookresowe pogorszenie warunków życia i przebywania (hałas, wzrost zanieczyszczenie powietrza, itp.).
- Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, trwałe.
- Na etapie budowy oddziaływania emitowanego hałasu i pojawiających się wibracji oraz zanieczyszczeń powietrza będą bezpośrednie, krótkookresowe, odwracalne.
- Na etapie eksploatacji oddziaływania emitowanego hałasu i pojawiających się wibracji oraz zanieczyszczeń powietrza będą bezpośrednie, zmienne m.in. w zależności od natężenia ruchu komunikacyjnego oraz rodzaju nośnika uciążliwości.
- W stosunku do oddziaływania ustaleń projektu Studium... na ludność (w kontekście oddziaływania na zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia) spodziewane następstwa mogą mieć wymiar negatywny, szczególnie w zakresie uciążliwości hałasu i wibracji. Nie mniej jednak projekt Studium... zawiera rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.
- W celu zapewnienia ochrony akustycznej zabudowie mieszkaniowo-usługowej, istniejącej i projektowanej w ramach terenu 1.MNU stanowiącego bezpośrednie sąsiedztwo od południowego – zachodu, projekt Studium... wprowadza obowiązek realizacji strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż granic z terenami 1.MNU i 2.ZPc.
- Wyznaczenie terenów nowej zabudowy niemalże na całym analizowanym obszarze, nie będących adaptacją stanu istniejącego spowodują, iż znacząco zwiększy się zasięg uciążliwości (m.in. emisje zanieczyszczeń powietrza, emisje hałasu, wibracji, wytwarzanie ścieków i odpadów, ilości odprowadzanych wód opadowych i roztopowych).
- Projekt Studium... ustala ochronę dwóch kompleksów leśnych, w tym lasu mieszanego świeżego z dębowym drzewostanem w wieku 50 lat,⁴⁴ które nadal stanowiąc będą naturalną barierę ekologiczną przed możliwymi negatywnymi oddziaływaniami ze strony planowanych przedsięwzięć dopuszczonych zapisami projektu Studium....
- Na analizowanym obszarze – w terenie 4.P należy się spodziewać większej uciążliwości akustycznej, gdyż źródłem uciążliwości będzie przede wszystkim transport technologiczny i zewnętrzny, w mniejszym stopniu procesy produkcyjne.

Zabytki:

- W granicach opracowania nie występują obiekty i obszary dziedzictwa kulturowego, w związku z tym oddziaływanie nie wystąpi.

Dobra materialne:

- Oddziaływanie długotrwałe.
- Realizacja ustaleń projektu Studium... bez wątpienia wpłynie pozytywnie na zagadnienie wartości i jakości dóbr materialnych poprzez tworzenie korzystnych warunków dla dokonywania inwestycji na terenie gminy – tworzenie nowego zainwestowania służącego bezpośrednio rozwojowi działalności pozarolniczej (funkcja przemysłowa, usługowa, magazynowa (w tym bazy, składy)).
- Nastąpi wzrost wartości nieruchomości gruntowych wskutek zmiany ich przeznaczenia na tereny budowlane.

Natura 2000:

- Najbliżej względem analizowanego obszaru przebiegają granice obszaru Natura 2000 – Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków *Bory Dolnośląskie* PLB 020005 i Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk *Jelonek przemkowski* PLH 020005 – ok. 12,0 i 13,0 km. Nie mają one funkcjonalnego połączenia z analizowanym obszarem.

⁴⁴ Na podstawie *Uproszczonego planu urządzania lasów nie będących własnością Skarbu Państwa położonych na terenie wsi Kaźmierzów wg stanu na 30.05.2014 r. na okres 01.01.2015 – 31.12.2024 r.*

- Ustalenia projektu Studium... nie powinny mieć negatywnego wpływu na najbliższej położone względem granic gminy obszary Natura 2000. Nadal, zgodnie z kierunkami polityki przestrzennej gminy, jej rozwój polegać będzie na stworzeniu warunków przestrzennych dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego gminy oraz na ochronie dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczych, przy jednoczesnym osiągnięciu odpowiednich warunków zamieszkiwania (habitatu) ludności gminy.
- Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność.

Należy tutaj koniecznie podkreślić, iż zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko analizy odnoszą się do zaproponowanych w projekcie Studium... kierunków funkcjonalno-przestrzennych i zagospodarowania przestrzennego, które następnie zostaną uszczegółowione na etapie tworzenia prawa miejscowego. Rozpatrują przede wszystkim zaproponowaną politykę przestrzenną gminy oraz wyartykułowane kierunki działań. Dlatego też, na obecnym etapie - etap projektu Studium... brak jest możliwości określenia pełnego oddziaływania na środowisko.

Na obecnym etapie sporządzania dokumentu - projekt Studium... , który ma wymiar strategiczny dla dalszych działań planistycznych w przestrzeni gminy nie ma możliwości określenia, które i ostatecznie jaka wielkość gruntów leśnych zostanie faktycznie wyłączona z produkcji leśnej!

8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.

W wyniku zagospodarowania analizowanego obszaru zgodnie z ustaleniami projektu Studium... zagrożenia dla środowiska, w tym dla ludzi, nie nastąpią lub zostaną znacząco zminimalizowane. Realizacja części ustaleń projektu Studium... będzie ingerowała w środowisko, powodując jego przekształcenia. Chodzi szczególnie o wprowadzanie terenów przeznaczonych pod zainwestowanie kubaturowe w obszary, które obecnie pozostają biologicznie czynne i są prawnie wyłączone z możliwości urbanizacji.

W celu zapobiegania, ograniczenia oraz kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko już do pierwotnej wersji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice wprowadzono ustalenia, które wpłyną pozytywnie na stan i funkcjonowanie poszczególnych komponentów środowiska. Obejmują one m.in. ustalenia dotyczące analizowanego obszaru, w tym:

- przyjęcie zrównoważonego rozwoju jako podstawowego kierunku rozwoju gminy z poszanowaniem i ochroną walorów przyrodniczych;
- postulat kształtowania zabudowy i wprowadzanie obiektów technicznych na terenach otwartych z uwzględnieniem potrzeb zachowania walorów krajobrazowych;
- dopuszczenie prowadzenia eksploatacji złóż rud miedzi zgodnie z koncesjami w sposób, który będzie

ograniczać oddziaływanie tej eksploatacji na środowisko przyrodnicze oraz istniejące i planowane zagospodarowanie;

- zabezpieczenie przed nową zabudową bezpośredniego sąsiedztwa cieków wodnych;
- dążenie, w tym także na terenach przeznaczonych dla skoncentrowanej działalności gospodarczej, do zminimalizowania uciążliwości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, m.in. poprzez wprowadzanie proekologicznych technologii w procesach produkcyjnych oraz różnych urządzeń zabezpieczających;
- postulat rozwoju zagospodarowania terenów osadniczych i podnoszenia ich standardów w oparciu o prośrodowiskową infrastrukturę techniczną o wysokim standardzie technologicznym (w tym systemy ogrzewania);
- ochrona wód podziemnych i powierzchniowych m.in. poprzez sukcesywne porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach zainwestowanych oraz uporządkowanie gospodarki odpadami;
- obowiązek realizacji w planach miejscowych na terenach aktywności gospodarczej (tereny P) bezpośrednio sąsiadujących z istniejącymi i planowanymi terenami osadniczymi pasów izolacyjnych zmniejszających potencjalne uciążliwości lub dopuszczenie zainwestowania nie stanowiącego uciążliwość dla terenów osadniczych (np. usługowe);
- zalecenie stosowania rębni innych niż zupełne na obszarach, które stanowią naturalną ochronę przed uciążliwościami powodowanymi przez funkcjonowanie przemysłu oraz ruch komunikacyjny (w tym okolice Kaźmierzowa).

Projekt Studium... na znaczącym obszarze gminy (niemalże cały obszar gminy) nadal utrzymuje w mocy dotychczas sformułowane zasady rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy. Swoim zasięgiem obejmuje tylko jeden wielkopowierzchniowy teren w obrębie Kaźmierzów o powierzchni ok. 82 ha, który stanowi niespełna 0,5% powierzchni gminy. Generalnie wyznacza nowe kolejne tereny inwestycyjne - teren dla skoncentrowanej aktywności gospodarczej – dla funkcji przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów – 4.P, które powstaną kosztem powierzchni pozostającej dotychczas w rolniczym i częściowo w leśnym użytkowaniu. Projektowana inwestycja z zakresu lokalizacji skoncentrowanej działalności aktywności gospodarczej:

- będzie skutkowała naruszeniem części istniejącej zieleni wysokiej;
- spowoduje konieczność wycinki zbiorowisk leśnych i zadrzewionych;
- będzie wymagała wyłączenia części powierzchni gruntów leśnych z produkcji leśnej;
- spowoduje trudności w użytkowaniu gruntów leśnych;
- spowoduje długotrwałe zaburzenie prowadzonej gospodarki leśnej;
- spowoduje utratę funkcji ekosystemowych;
- negatywnie wpłynie na trasy migracji zwierząt;
- spowoduje rozszerzenie zasięgu możliwości pojawienia się nowych barier ekologicznych;
- może spowodować zagrożenie dla siedlisk zwierząt chronionych w kompleksach leśnych poprzez ich wyizolowanie.

Przyjęte w projekcie Studium... rozwiązania mają na celu stworzenie możliwości lokalizacji w obrębie Kaźmierzów na powierzchni ok. 82 ha parku technologiczno-produkcyjno-logistycznego, jako przedłużenia obszaru zabudowy przemysłowej wokół szybu kopalni SW-1 „Jan Wyżykowski”, i jednoczesnego pogodzenia w sposób optymalny wnioskowanego przez inwestora zagospodarowania terenu i występujących uwarunkowań środowiska przyrodniczego.

Ponadto projekt Studium... dodatkowo stwarza dogodne warunki lokalizacyjne dla przyszłych inwestorów w zakresie parametrów urbanistycznych kształtowania nowej zabudowy.

W związku z tym, że zidentyfikowane oddziaływania powstałe na skutek realizacji projektu Studium...

będą mieć znaczący wpływ na środowisko, szczególnie na leśne⁴⁵, istnieje zatem potrzeba podejmowania działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą.

Przesądzenia funkcjonalno-przestrzenne wprawdzie będą skutkowały wyłączeniem części powierzchni gruntów leśnych z produkcji leśnej chronionych prawnie przed zmianą ich użytkowania. Nie mniej jednak, zgodnie z polskim prawodawstwem, procedura przeprowadzenia wyłączeń leśnych może odbywać się jedynie na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (następny etap). Z tym że należy tutaj zaznaczyć, iż dokument prawa miejscowego sam w sobie nie dokonuje jeszcze wyłączenia. On stwarza takie możliwości, zaś faktyczną zgodę na wyłączenie z produkcji leśnej wydaje organ wyższej instancji – organ szczebla krajowego (minister) lub wojewódzkiego (marszałek).

W związku z powyższym na obecnym etapie sporządzania dokumentu - projekt Studium... , który ma wymiar strategiczny dla dalszych działań planistycznych w przestrzeni gminy nie ma możliwości określenia, które i ostatecznie jaka wielkość gruntów leśnych zostanie faktycznie wyłączona z produkcji leśnej!

Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność. *Ponadto wart podkreślenia jest fakt, iż obszar objęty projektem Studium... stanowi niespełna 0,5% powierzchni gminy.*

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie Studium... w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

Analizowany projekt Studium... jest odpowiedzią na potrzeby potencjalnych inwestorów zainteresowanych zlokalizowaniem w obrębie Kaźmierzów na powierzchni ok. 82 ha parku technologiczno-produkcyjno-logistycznego, jako przedłużenia obszaru zabudowy przemysłowej wokół szybu kopalni SW-1 „Jan Wyżykowski”.

Powyższa inwestycja należy do inwestycji produkcyjnej z branży nowoczesnych technologii, która obecnie nie jest możliwa ze względu na zapisy obowiązującego dla analizowanego terenu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (uchwała Nr IX/91/19 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 21 maja 2019 roku) oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice (uchwała Nr LVII/618/23 z dnia 28 lutego 2023 roku) z zakresu przeznaczenia terenu i zasad zagospodarowania oraz przebiegu granic terenów przeznaczonych do urbanizacji i z zakazem zabudowy.

Projekt Studium... generalnie wyznacza nowe kolejne tereny inwestycyjne - teren dla skoncentrowanej aktywności gospodarczej – dla funkcji przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów – 4.P, które powstaną kosztem powierzchni pozostającej dotychczas w rolniczym i częściowo w leśnym użytkowaniu.

⁴⁵ Polityka przestrzenna przyjęta w projekcie Studium..., jeśli zostanie zrealizowana, wpłynie na zmniejszenie wskaźnika lesistości terenu badań oraz spowoduje długotrwałe zaburzenia prowadzonej gospodarki leśnej w granicach analizowanego obszaru.

Projektowana inwestycja z zakresu lokalizacji skoncentrowanej działalności aktywności gospodarczej niesie negatywny wpływ na środowisko. Przesądzenia funkcjonalno-przestrzenne będą skutkowały naruszeniem części istniejącej zieleni wysokiej; koniecznością wycinki zbiorowisk leśnych i zadrzewionych; wyłączeniem części powierzchni gruntów leśnych z produkcji leśnej chronionych prawnie przed zmianą ich użytkowania; spowodują trudności w użytkowaniu gruntów leśnych, utratę funkcji ekosystemowych oraz długotrwałe zaburzenie prowadzonej gospodarki leśnej. Znacząca fragmentaryzacja istniejących kompleksów leśnych i terenów zadrzewionych negatywnie wpłynie na trasy migracji zwierząt, albowiem nastąpi rozszerzenie zasięgu możliwości pojawienia się nowych barier ekologicznych. Może wystąpić również zagrożenie dla siedlisk zwierząt chronionych w kompleksach leśnych poprzez ich wyizolowanie. Nie mniej jednak, zgodnie z polskim prawodawstwem, procedura przeprowadzenia wyłączeń leśnych może odbywać się jedynie na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Z tym że należy tutaj zaznaczyć, iż dokument prawa miejscowego sam w sobie nie dokonuje jeszcze wyłączenia. On stwarza takie możliwości, zaś faktyczną zgodę na wyłączenie z produkcji leśnej wydaje organ wyższej instancji – organ szczebla krajowego (minister) lub wojewódzkiego (marszałek).

Uwzględniając powyższe na obecnym etapie sporządzania dokumentu - projekt Studium..., który ma wymiar strategiczny dla dalszych działań planistycznych w przestrzeni gminy nie ma możliwości określenia, które i ostatecznie jaka wielkość gruntów leśnych zostanie faktycznie wyłączona z produkcji leśnej!

Nie mniej jednak wskazuje się na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **ponownego przeanalizowania** zasadności konieczności wyłączenia z produkcji leśnej części powierzchni gruntów leśnych bez względu na klasę bonitacyjną oraz zaproponowanie rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych w jak najmniejszym stopniu ingerujące w grunty leśne chronione prawnie przed zmianą użytkowania.

Ze względu na cele i zasięg dokumentu oraz brak ustaleń powodujących oddziaływanie na obszary Natura 2000 nie zachodzi potrzeba wskazywania rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie Studium....

Podczas wykonywania niniejszej Prognozy trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy nie wystąpiły.

10. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM...

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu).

Realizacja ustaleń Studium... wymaga kontroli i oceny jakości poszczególnych elementów środowiska. Do kontrolowania i egzekwowania przestrzegania przepisów ochrony środowiska niezbędna jest wiarygodna wiedza o stanie środowiska, która jest zapewniana w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W miarę potrzeb możliwe jest tworzenie lokalnych sieci monitoringu zapewniających śledzenie i kontrolowanie wpływu najbardziej szkodliwych punktowych lub obszarowych źródeł zanieczyszczenia.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu Studium... są następujące:

- prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę;
- prowadzenie rejestru decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz gromadzenie materiałów z nimi związanych;
- rejestrowanie wniosków o zmianę funkcji terenu;
- rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne;

- ocena zgodności wydanych pozwoleń budowlanych z projektem;
- ocena rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, przemian struktury agrarnej, rozwoju budownictwa, wzrostu/spadku lesistości);
- określenie powierzchni urządzonych terenów zieleni;
- ocena warunków i jakości klimatu akustycznego;

wykonywane raz na 4 lata.

Ponadto metoda analizy realizacji projektowanego dokumentu może polegać na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów dokonanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, a także innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, np.:

- ocena jakości powietrza i stanu sanitarnego;
- ocena jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- ocena jakości gleb;
- ocena warunków i jakości klimatu akustycznego;
- ocena gospodarki odpadami;

wykonywane raz na rok.

Monitorowanie i ocena realizacji planowanej zabudowy wymaga określenia podstawowych grup wskaźników. Mogą być one sporządzane w kategoriach dotyczących presji na środowisko, czy w kontekście zachowania zrównoważonego ładu przestrzennego. Proponuje się następujące wskaźniki służące analizie jakości środowiska:

- zwodociągowanie obszaru objętego projektem Studium... (%);
- długość sieci wodociągowej (km);
- liczba osób korzystających z sieci wodociągowej (ilość);
- powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci wodociągowej (ha, %);
- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa);
- pobór wód na terenie objętym projektem Studium... (tys. m³/rok);
- skanalizowanie obszaru objętego projektem Studium... (%);
- długość sieci kanalizacyjnej (km);
- liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej (ilość);
- powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacyjnej (ha, %);
- liczba przyobiektowych oczyszczalni ścieków (szt.);
- ilość ścieków odprowadzanych z terenu objętego projektem Studium... (tys. m³/rok);
- wartości stężeń zanieczyszczeń powietrza w punktach pomiarowych (µg/m³);
- wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz stanu imisji (liczba punktów pomiarowych, w których notowane są przekroczenia norm stężeń (Mg/rok);
- liczba instalacji ogrzewania wykorzystujących odnawialne źródła energii (energia wodna, wiatrowa, geotermalna, słoneczna, biomasy (szt.)) oraz jej udział w ogóle (%);
- liczba instalacji ogrzewania w oparciu o paliwa o niskim wskaźniku emisyjnym (szt.) oraz jej udział w ogóle (%);
- liczba instalacji ogrzewania w oparciu o źródła powodujące niską emisję (szt.) oraz jej udział w ogóle (%);
- ilość wytwarzanych odpadów ogółem (Mg/rok);
- poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%);
- ilość zestawów pojemników do segregacji (szt.);

- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni terenu objętego projektem Studium... (%);
- wskaźnik lesistości (%);
- liczba wyciętych/posadzonych drzew na terenie objętym projektem Studium... (szt.);
- powierzchnia wyciętych/posadzonych krzewów na terenie objętym projektem Studium... (m²);
- uciążliwość akustyczna drogi ekspresowej S3 na podstawie pomiarów zarządcy drogi lub WIOŚ (dB);
- liczba pojazdów korzystających z dróg (szt.) i ich przyrost (%);
- liczba miejsc parkingowych na obszarze objętym projektem Studium... (szt.);
- ilość stacji bazowych telefonii komórkowych (szt.).

Zgodnie z art. 25 ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r., w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wpływ ustaleń tego projektu na środowisko przyrodnicze w zakresie jakości poszczególnych elementów przyrodniczych i komponentów środowiska, dotrzymywaniu standardów jego jakości, występowania obszarów przekroczeń, występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowane są w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w *Raportach o stanie środowiska województwa*, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji.

Dane z zakresu ochrony przyrody zapewniają Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Jednostkami wspomagającymi zapewniającymi informacje są m.in. urzędy wojewódzkie, starostwa powiatowe, zarządy dróg, instytucje związane z gospodarką wodną (m.in. RZGW, IMGW) i inne. Wyniki badań prowadzonych przez w/w instytucje są powszechnie dostępne w raportach przez nie opracowanych.

Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub innych dostępnych źródeł należy pamiętać, że muszą się one odnosić do analizowanego obszaru – w tym przypadku granice gminy Polkowice.

Ponadto zgodnie z art. 55 ust. 3. pkt. 5 ustawy o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami) monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko zobowiązany jest prowadzić organ opracowujący projekt dokumentu – burmistrz Polkowic.

11. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w art.51 ust.2, pkt 1d ustawy z dnia 3 października 2008 o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami) oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Województwo dolnośląskie graniczy od południa z Republiką Czeską, od zachodu z Republiką Federalną Niemiec.

Gmina Polkowice położona jest w odległości około 50 km od granicy Republiką Federalną Niemiec i 60 km od granicy z Republiką Czeską. Odległość od granic państwa, jak i planowane formy zagospodarowania przestrzennego pozwalają stwierdzić, że nie wystąpią oddziaływania, wpływające na stan środowiska w krajach sąsiadujących.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo od 2008 roku dla studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (przed skierowaniem projektu studium do uzgodnień) w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone dla potrzeb zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice wykonanej na zlecenie Burmistrza Polkowic. Decyzja o przystąpieniu do sporządzania zmiany Studium... dla ww. obszaru została podjęta uchwałą Nr L/535/22 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 17 sierpnia 2022 roku.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem, na podstawie którego władze określają kierunki polityki przestrzennej gminy oraz służy definiowaniu i realizacji lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Wprawdzie nie jest ono aktem prawa miejscowego, ale jego ustalenia są wiążące dla ustaleń sporządzanych planów miejscowych.

Gmina Polkowice posiada dokument, jakim jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jego pierwotna wyjściowa wersja została przyjęta przez Radę Miejską w Polkowicach uchwałą Nr XXXVI/418/14 z dnia 16 kwietnia 2014 r. Została ona opracowana dla całego obszaru gminy, a jego celem było określenie uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego gminy stanowiących podstawę do prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, w tym o charakterze ponadlokalnym. Od tamtego czasu miało miejsce już kilka jednostkowych zmian w strukturze przestrzennej gminy zatwierdzone uchwałami Rady Miejskiej w Polkowicach:

- Nr XIV/224/16 z dnia 3 października 2016 r – zmiana A (dla realizacji linii 2x400 kV);
- Nr XVIII/288/17 z dnia 28 marca 2017 r. – zmiana C (dla zmiany trasy planowanej linii 2x400 kV);
- Nr XXIV/354/17 z dnia 24 listopada 2017 r. – zmiana B (dla obrębu Trzebcz);
- Nr LVII/618/23 z dnia 28 lutego 2023 r. – zmiana E (dla części obrębu Jędrzychów).

Analizowany projekt Studium... jest kolejną zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice. Kontynuuje ono dotychczas przyjęte główne kierunki polityki przestrzennej gminy. Jego głównym celem jest wyznaczenie w obrębie Kaźmierzów na powierzchni ok. 82 ha terenu dla skoncentrowanej aktywności gospodarczej – funkcje przemysłowe, usługowe, naprawcze oraz bazy, składy i magazyny (teren 4.P), w związku z koniecznością wyznaczenia nowych terenów dla potrzeb parku technologiczno-produkcyjno-logistycznego. Powyższy zamysł jest konsekwencją atrakcyjnego, pod względem komunikacyjnym, położenia obszaru projektu Studium... – od zachodu przylega do drogi ekspresowej S3 i leży pomiędzy węzłami Głogów Południe na północy oraz Polkowice Północ na południu, które mają pełne relacje; od wschodu ograniczony jest bocznica kolejową (obecnie służąca transportowi urobku z kopalni miedzi); zaś od północy graniczy z zabudową towarzyszącą szybowi kopalni SW-1 „Jan Wyżykowski”.

Studium gminy jest dokumentem strategicznym, który musi być zgodny z dokumentami wyższego rzędu. Obecna zmiana Studium... obejmuje zatem nie tylko wytyczne wynikające z uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium, ale również dostosowuje je do *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego* przyjętego uchwałą Nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036).

Wprowadzone zmiany w układzie przestrzennym obrębu Kaźmierzów nie tylko zachowują generalnie sformułowane kierunki polityki przestrzennej gminy Polkowice, jak też zachowują zasadę utrzymania zwartości i ciągłości układów zabudowy (w tym przypadku dla skoncentrowanej działalności o charakterze produkcyjnym). Realizują tym samym, zapisane w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego*, przesądzenia dla Legnicko – Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego – LGOF (stanowiącego jednocześnie obszar funkcjonalny przemysłu miedziowego), mającego znaczenie regionalne. Ponadto wart uwagi jest fakt, iż zaproponowane w projekcie Studium... rozwiązanie funkcjonalno-

przestrzenne będzie stanowić realizację zawartego w ww. *Planie...* postulatu realizacji obszarów optymalnej lokalizacji nowych inwestycji, której sprzyja szczególnie dogodne położenie pomiędzy drogą ekspresową S3 oraz postulowanym w ww. *Planie...* przebiegiem przyszłej linii kolejowej Polkowice-Nielubia.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami).

Obszar objęty Prognozą swoim zasięgiem obejmuje zaledwie jeden obszar o charakterze wielkopowierzchniowym położony na północnym krańcu gminy Polkowice i w północnej części obrębu Kaźmierzów pomiędzy drogą ekspresową S3 (zachód) i boczniką kolejową (wschód). Dokładnie swoim zasięgiem obejmuje jedynie jedną działkę nr 179/33 o powierzchni ok. 81,7 ha. Zatem granice terenu badań tożsame są z granicami ewidencyjnymi ww. działki. Jest to teren niezainwestowany pozostający głównie w rolnictwie, a także leśnym użytkowaniu.

W niniejszej Prognozie przedstawiono istniejący stan środowiska uwzględniając położenie geograficzne, rzeźbę terenu, budowę geologiczną, surowce mineralne, wody powierzchniowe i podziemne, warunki klimatyczne i topoklimatyczne, warunki glebowe, szatę roślinną i świat zwierząt, walory krajobrazowe oraz powiązania przyrodnicze z otoczeniem. Uwzględniono prawne formy ochrony przyrody oraz obszar Natura 2000.

W wyniku przeprowadzonej analizy poszczególnych elementów środowiska stwierdzono, iż w granicach analizowanego obszaru główne ograniczenia i utrudnienia dotyczą:

- udokumentowanego i eksploatowanego w sposób podziemny złoża rudy miedzi „Sieroszowice” – cały analizowany obszar;
- udokumentowanego, ale nieeksploatowanego złoża soli kamiennej „Sieroszowice” zalegającego nad złożem rud miedzi - część analizowanego obszaru;
- cieku wodnego Sucha Górna przebiegający przez północną część analizowanego obszaru i mająca powiązania z układem hydrograficznym Szprotawy;
- gruntów leśnych, które są chronione prawem bez względu na klasę bonitacyjną;
- prywatnych kompleksów leśnych chronionych prawnie przed zmianą przeznaczenia na cele nieleśne;
- zadrzewień o różnym stopniu zwartości podnoszących bioróżnorodność analizowanego obszaru;
- udokumentowanych stanowisk chronionych gatunków zwierząt podlegających ścisłej (*borowiec wielki, jarzębatka, gąsiorek*) i częściowej (*ropucha szara*) ochronie gatunkowej;⁴⁶
- przebiegu wzdłuż zachodniej granicy analizowanego obszaru drogi ekspresowej S3, która ma szerokie spektrum oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska obszaru badań.

Mimo że zaznacza się coraz większa urbanizacyjna presja człowieka, analizowany obszar nadal w 100% pozostaje aktywny przyrodniczo w leśnym i rolniczym (niezadrzewione i zadrzewione odłogi rolnicze oraz pastwiska) użytkowaniu, a w części północnej również w wodnym (ciek wodny Sucha Górna). Charakterystyczną roślinnością są wtórne zbiorowiska drzewiaste, zaroślowe, pastwiskowe, synantropijne (głównie segetalne) oraz wodne i przywodne. Bogactwo przyrodnicze szaty roślinnej analizowanego obszaru znacząco podnoszą kompleksy leśne, zadrzewienia o zróżnicowanym stopniu zwartości, szpalery, skupiska i grupy drzew oraz zieleń śródpolna w postaci pojedynczych drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie dróg i w obrębie terenu badań oraz zieleń nadwodna.

Reprezentantem zieleni analizowanego obszaru jest przede wszystkim zieleń niska - zieleń antropogenna charakterystyczna dla terenów użytkowanych rolniczo (niezadrzewiony odłóg rolniczy i pastwisko) oraz rozprzestrzeniająca się roślinność synantropijna. Podstawowym skupiskiem zieleni wysokiej są zaś cztery kompleksy leśne o zróżnicowanej niewielkiej powierzchni występujące w północnej i centralnej jego części terenu badań. Są to lasy gospodarcze, w obrębie których trzy kompleksy leśne to

⁴⁶ Na podstawie *Inwentaryzacji przyrodniczej gminy Polkowice z 2012 r.*

zrąb, a tylko jeden to las mieszany świeży z dębowym drzewostanem w wieku 50 lat.⁴⁷ Na uwagę zasługują również zadrzewienia o różnym stopniu zwartości – charakter lasu mają zadrzewienia na północno-wschodnich krańcach terenu badań.

Analizowany obszar cechuje zatem brak zainwestowania. Nadal jest on wolny od wszelkich naniesień kubaturowych i uszczelnionych powierzchni. Jego bezpośrednie i pośrednie sąsiedztwo jest bardzo zróżnicowane funkcjonalnie. Za północną granicą zlokalizowany jest zakład górniczy Polkowice-Sieroszowice (zabudowa towarzysząca szybowi kopalni SW-1 „Jan Wyżykowski”), a prowadząca z niego do huty bocznica kolejowa, służąca transportowi urobku, przebiega wzdłuż północno-wschodniej granicy terenu badań. Od południa sąsiaduje z terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, nieczynnego cmentarza i droga powiatową nr 1135D. Od zachodu sąsiedztwo stanowi droga ekspresowa S3 pomiędzy węzłami Głogów Południe na północy i Polkowice Północ na południu mającymi pełne relacje, a od północno-zachodu tereny lasów i zadrzewione, za którymi przebiega droga gminna. Powiązania komunikacyjne z szerszym otoczeniem w ramach gminy czy powiatu a nawet kraju zapewnia ww. droga powiatowa i gminna.

Na tle uwarunkowań przedstawiono w Prognozie zagrożenia środowiska, w tym: jakość i źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, powierzchni ziemi i gleb, klimat akustyczny, zagrożenie związane z działalnością górniczą oraz ryzyko wystąpienia poważnych awarii w środowisku.

Na obszarze objętym projektem Studium... ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują ustanowione, ani projektowane obszary prawnie chronione w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 ze zmianami), Krajowego Systemu Obszarów Chronionych i Europejskiej Sieci Ekologicznej. Dlatego też nie ma potrzeby identyfikacji istotnych problemów dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ww. ustawy ani bezpośrednich oddziaływań projektowanych funkcji na takie obszary. Brak również obiektowych form ochrony przyrody tj. pomników przyrody.

Najbliżej względem analizowanego obszaru przebiegają granice obszaru Natura 2000 – Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków *Bory Dolnośląskie* PLB 020005 i Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk *Jelonek przemkowski* PLH 020005 – ok. 12,0 i 13,0 km. Nie mają one funkcjonalnego połączenia z analizowanym obszarem.

Położenie analizowanego terenu poza doliną Odry powoduje, iż nie leży on w zasięgu wykazanych w sieci ECONET obszarów węzłowych i korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym i krajowym. Nie mniej jednak warte uwagi są enklawy lasu i zadrzewienia oraz ciek wodny Sucha Górna przepływający przez północne krańce analizowanego obszaru i dalej na zachód pod drogą ekspresową S3 łącząc się z układem hydrograficznym Szprotawy.

Na analizowanym terenie w ramach *Inwentaryzacji przyrodniczej gminy Polkowice z 2012 r.* udokumentowano stanowiska chronionych gatunków zwierząt, podlegające ochronie tj.: ropucha szara (podlega częściowej ochronie gatunkowej), borowiec wielki (podlega ścisłej ochronie gatunkowej), jarzębatka (mały ptak wędrowny, który podlega ścisłej ochronie gatunkowej), gąsiorek (podlega ścisłej ochronie gatunkowej).

Uwzględniając powyższe w Prognozie podjęto próbę identyfikacji istotnych problemów dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* oraz bezpośrednich oddziaływań projektowanych funkcji na takie obszary.

W Prognozie uwzględniono również stan dziedzictwa kulturowego. W granicach analizowanego obszaru nie występują obiekty i obszary dziedzictwa kulturowego – brak obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków czy gminnej ewidencji zabytków. Nie udokumentowano również stanowisk archeologicznych.

⁴⁷ Na podstawie *Uproszczonego planu urządzania lasów nie będących własnością Skarbu Państwa położonych na terenie wsi Kaźmierzów wg stanu na 30.05.2014 r. na okres 01.01.2015 – 31.12.2024 r.*

Wobec braku znaczących lokalnych czynników modelujących przyrodnicze środowisko, zasadniczy wpływ na jego kształtowanie nadal będzie odgrywała działalność człowieka. Charakter obszaru i jego położenie wskazują na kierunek zmian zachodzących w środowisku.

Brak realizacji projektu zmiany Studium... spowoduje, iż analizowany teren w znaczącym stopniu nadal pozostanie bez zmian kubaturowych. Gospodarowanie przestrzeni odbywać się będzie na podstawie obowiązującego prawa miejscowego. Dla obszaru badań od 2019 r. obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (uchwała Nr IX/91/19 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 21 maja 2019 roku), zgodnie z którym został on niemalże w całości wyłączony z możliwości urbanizacyjnych. Przeznaczono go przede wszystkim pod funkcje rolnicze z całkowitym zakazem zabudowy (w tym związanej z produkcją rolniczą). Prawo miejscowe wszystkie kompleksy leśne zachowuje w dotychczasowym leśnym użytkowaniu. Teren do urbanizacji – pod obiekty produkcyjne, składy i magazyny oraz zabudowę usługową, został wyznaczony jedynie na północno-wschodnich krańcach analizowanego obszaru.

Analizowany projekt Studium... jest odpowiedzią na potrzeby potencjalnych inwestorów zainteresowanych zlokalizowaniem w obrębie Kaźmierzów na powierzchni ok. 82 ha parku technologiczno-produkcyjno-logistycznego, jako przedłużenia obszaru zabudowy przemysłowej wokół szybu kopalni SW-1 „Jan Wyżykowski”.

Powyższa inwestycja należy do inwestycji produkcyjnej z branży nowoczesnych technologii, która obecnie nie jest możliwa ze względu na zapisy obowiązującego dla analizowanego terenu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (uchwała Nr IX/91/19 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 21 maja 2019 roku) oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice (uchwała Nr LVII/618/23 z dnia 28 lutego 2023 roku) z zakresu przeznaczenia terenu i zasad zagospodarowania oraz przebiegu granic terenów przeznaczonych do urbanizacji i z zakazem zabudowy.

W przypadku niezrealizowania postulatów projektowanego dokumentu nie wystąpią następujące zmiany w granicach obszaru objętego zasięgiem zmiany Studium...:

- na znaczącej powierzchni analizowanego obszaru nie pojawią się tereny dla skoncentrowanej aktywności gospodarczej – funkcja przemysłowa, usługowa, naprawcza, bazy, składy i magazyny;
- nie pojawią się nowe obiekty kubaturowe o wysokości nieprzekraczającej 30 m;
- nie pojawią się części budynków o wysokości do 40 m (o ile powierzchnia zabudowy podwyższonej części nie przekroczy 40% powierzchni zabudowy całego budynku);
- nie zostanie znacząco rozszerzona strefa urbanizacji kosztem powierzchni pozostającej dotychczas w rolniczym i częściowo w leśnym użytkowaniu;
- nie zostanie wyłączona z produkcji leśnej część powierzchni gruntów leśnych chronionych prawnie przed zmianą ich użytkowania;
- nie zostanie zrealizowana strefa zieleni izolacyjnej wzdłuż granic z terenami 1.MNU i 2.ZPc.

Projekt Studium... na znaczącym obszarze gminy (niemalże cały obszar gminy) nadal utrzymuje w mocy dotychczas sformułowane zasady rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy. Swoim zasięgiem obejmuje tylko jeden wielkopowierzchniowy teren w obrębie Kaźmierzów o powierzchni ok. 82 ha, który stanowi niespełna 0,5% powierzchni gminy.

Projekt Studium... generalnie wyznacza nowe kolejne tereny inwestycyjne - teren dla skoncentrowanej aktywności gospodarczej – dla funkcji przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów – teren 4.P, które powstaną kosztem powierzchni pozostającej dotychczas w rolniczym i częściowo w leśnym użytkowaniu. Dodatkowo stwarza dogodne warunki lokalizacyjne dla przyszłych inwestorów w zakresie parametrów urbanistycznych kształtowania nowej zabudowy. W projekcie Studium... przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową zostało całkowicie wykluczone. W celu zapewnienia ochrony akustycznej zabudowie mieszkaniowo-usługowej, istniejącej i projektowanej w ramach terenu 1.MNU stanowiącego sąsiedztwo od południowego - zachodu, analizowany dokument wprowadza obowiązek realizacji strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż granic z terenami 1.MNU i 2.ZPc.

Projekt Studium... dokonuje również korekty zasięgu terenów z przewagą lasów i zalesień oraz obiektów gospodarki leśnej - teren 2.ZL i 4.ZL oraz wyznacza nowy teren 5.ZL, co w konsekwencji związane będzie z potrzebą przeprowadzenia na etapie opracowywania prawa miejscowego procedury wyłączeń leśnych i przyczyni się w konsekwencji do zmniejszenia wskaźnika lesistości.

Projektowana inwestycja z zakresu lokalizacji skoncentrowanej działalności aktywności gospodarczej – dla funkcji przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów:

- będzie skutkowałą naruszeniem części istniejącej zieleni wysokiej;
- spowoduje konieczność wycinki zbiorowisk leśnych i zadrzewionych;
- będzie wymagała wyłączenia części powierzchni gruntów leśnych z produkcji leśnej;
- spowoduje trudności w użytkowaniu gruntów leśnych;
- spowoduje długotrwałe zaburzenie prowadzonej gospodarki leśnej;
- spowoduje utratę funkcji ekosystemowych;
- negatywnie wpłynie na trasy migracji zwierząt;
- spowoduje rozszerzenie zasięgu możliwości pojawienia się nowych barier ekologicznych;
- może spowodować zagrożenie dla siedlisk zwierząt chronionych w kompleksach leśnych poprzez ich wyizolowanie.

Zatem zaproponowane przesądzenia funkcjonalno-przestrzenne niosą negatywny wpływ na środowisko. Nie mniej jednak, zgodnie z polskim prawodawstwem, procedura przeprowadzenia wyłączeń leśnych może odbywać się jedynie na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (następny etap). Z tym że należy tutaj zaznaczyć, iż dokument prawa miejscowego sam w sobie nie dokonuje jeszcze wyłączenia. On stwarza takie możliwości, zaś faktyczną zgodę na wyłączenie z produkcji leśnej wydaje organ wyższej instancji – organ szczebla krajowego (minister) lub wojewódzkiego (marszałek).

W związku z powyższym na obecnym etapie sporządzania dokumentu, który ma wymiar strategiczny dla dalszych działań planistycznych w przestrzeni gminy nie ma możliwości określenia, które i ostatecznie jaka wielkość gruntów leśnych zostanie faktycznie wyłączona z produkcji leśnej.

Nie mniej jednak wskazuje się, na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (następny etap) ponowne przeanalizowanie zasadności konieczności wyłączenia z produkcji leśnej części powierzchni gruntów leśnych bez względu na klasę bonitacyjną oraz zaproponowanie rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych w jak najmniejszym stopniu ingerujące w grunty leśne chronione prawnie przed zmianą użytkowania.

Planowane zmiany zagospodarowania wpłyną na stan środowiska przyrodniczego. Wystąpi szereg czynników, które w różnym stopniu: bezpośrednim, pośrednim, wtórnym, skumulowanym, krótko-, średnio- i długoterminowym, stałym i chwilowym, pozytywnym i negatywnym oddziaływać będą na poszczególne elementy środowiska. Ale pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych w przepisach prawnych jest mało prawdopodobne i nie będzie to znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko.

Największy wpływ na zmiany zachodzące w środowisku ma inwestycja - rozbudowa funkcji przemysłowych, usługowych, naprawczych oraz baz, składów i magazynów – teren skoncentrowanej aktywności gospodarczej.

Realizacja projektowanej zmiany Studium... niesie ze sobą pewne oddziaływania na środowisko. Negatywne zmiany i przekształcenia środowiska związane są z etapem powstawania nowego zainwestowania powodującym wzrost presji w okresie jego funkcjonowania. Na potrzeby identyfikacji potencjalnego wpływu na środowisko przyjęto, iż projektowane zmiany będą wiązać się z zajęciem kolejnych nowych terenów pod nowe funkcje, ze zmianą na części analizowanego obszaru dotychczasowego przeznaczenia terenu oraz z oddziaływaniem na etapie realizacji i funkcjonowania.

Przy identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko uwzględniono zarówno cechy projektowanych funkcji terenu i potencjalnego ich oddziaływania (zasięg i czas trwania; intensywność; wielkość emisji i substancji; kumulacja z innymi przedsięwzięciami; emisja zagrożeń; częstotliwość i odwracalność oddziaływania), jak i lokalizację terenów przeznaczonych pod poszczególne funkcje (dotychczasowe przeznaczenie; jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych; absorpcja cennego środowiska).

Negatywny wpływ będzie miało nieuchronne zredukowanie terenów otwartych – w tym terenów leśnych i zadrzewionych. Wzrost zanieczyszczenia powietrza będzie uzależniony od postępu urbanizacji i rodzaju stosowanych paliw grzewczych. Również rodzaj i poziom hałasu jest nierozdzielnie związany z postępowaniem urbanizacyjnym. Największa uciążliwość akustyczna będzie nadal związana z istniejącą drogą ekspresową S3. Znaczną uciążliwością stanie się również hałas lokalny, w wyniku silnego rozwoju urbanizacyjnego fragmentu gminy położonego w obrębie Kaźmierzów, z którym nierozdzielnie wiąże się rozwój lokalnego systemu komunikacyjnego.

Wart podkreślenia jest jednak fakt, iż obszar objęty projektem Studium... stanowi niespełna 0,5% powierzchni gminy i nie wystąpi negatywne oddziaływanie skumulowane z już istniejącym zagospodarowaniem na terenie gminy.

Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność.

Realizacja projektu Studium... wiąże się z efektami gospodarczymi oraz skutkami powodowanymi w środowisku. Zatem powinna odbywać się ona w sposób ograniczający lub zapobiegający negatywnym skutkom planowanego rozwoju gminy na środowisko.

Przy pełnej realizacji ustaleń projektu Studium..., która będzie jednocześnie uwzględniać warunki i zasady zagospodarowania terenu oraz potrzeby ochrony środowiska nie powinny wystąpić zagrożenia środowiska mające swoje źródła w obszarze opracowania, które prowadziłyby do zagrożenia zdrowia i życia ludzi.

13. WNIOSKI DO PROGNOZY

W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne wnioski do sporządzanej w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Polkowice na działce nr 179/33 w obrębie Kaźmierzów w gminie Polkowice – zmiana D.

Łódź, dn. 30 czerwca 2023 r.

ZAŁĄCZNIK NR 1

OŚWIADCZENIE AUTORA

Oświadczam, pod rygorem odpowiedzialności karnej, że spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2. pkt. 1) lit. b) oraz pkt. 2) ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami) do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Dorota Sone-Pleska